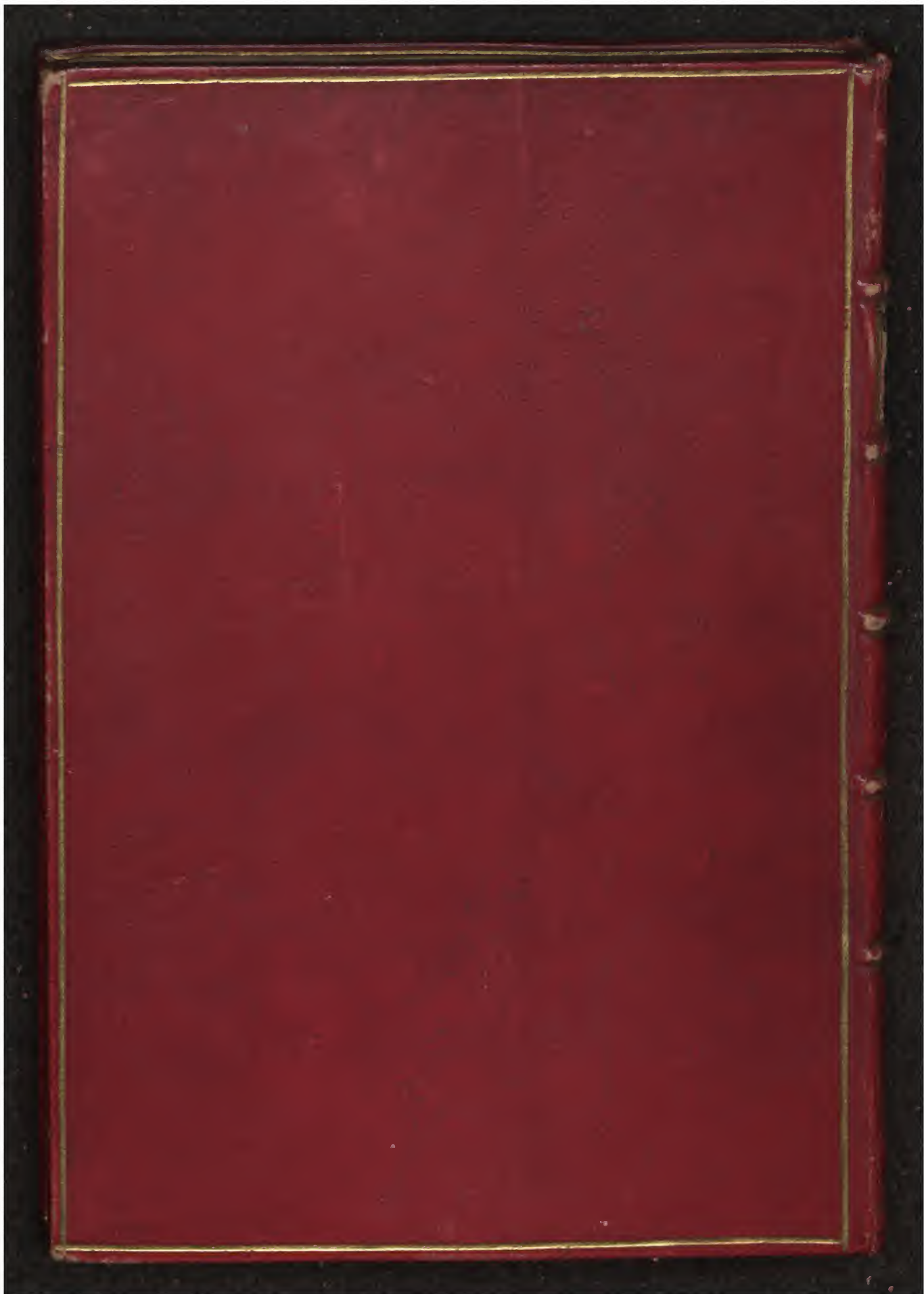
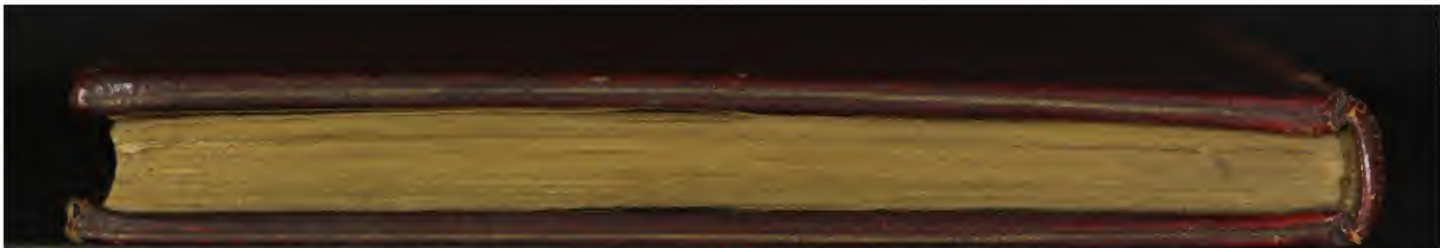

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
P.6.8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
P.6.8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
P.6.8

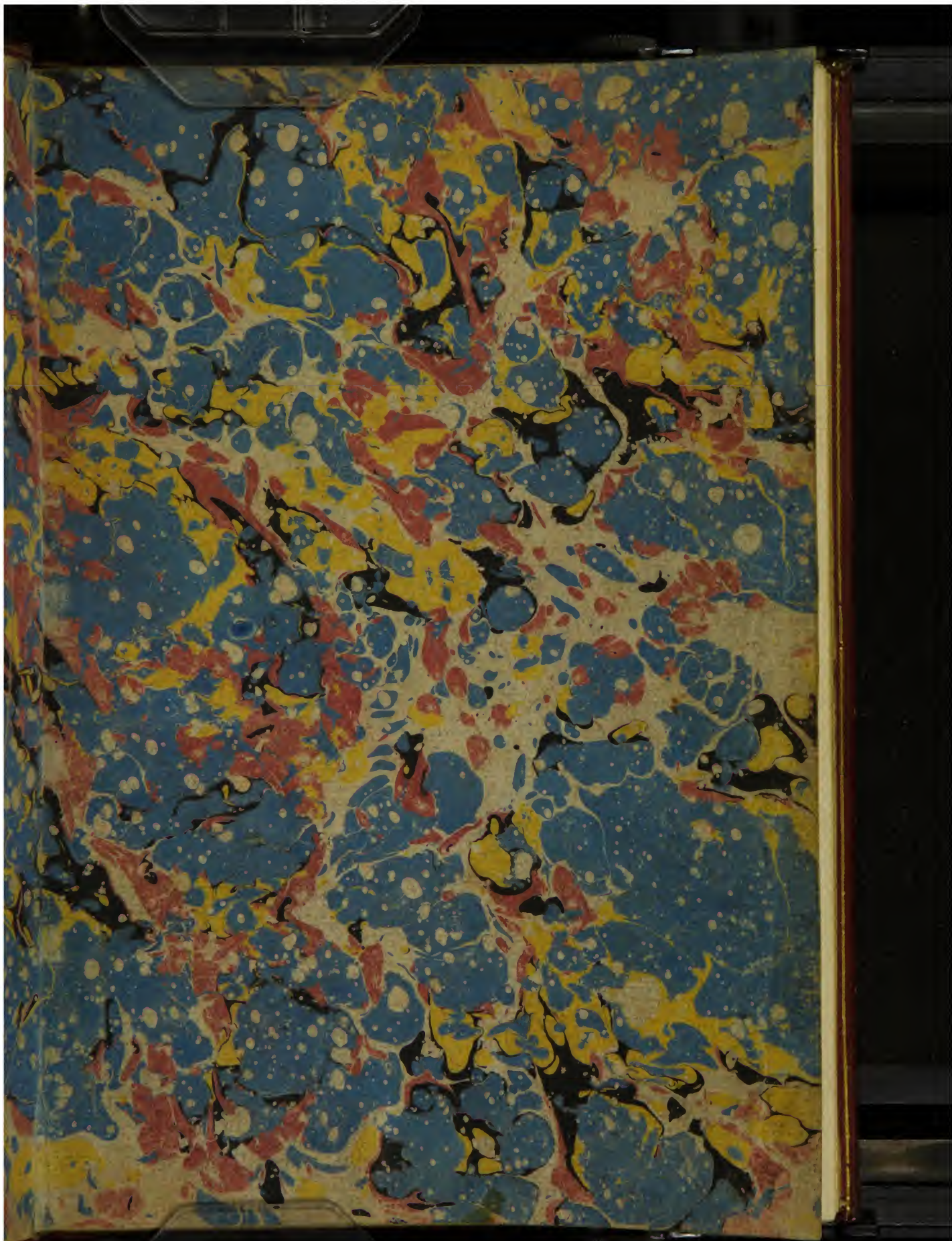

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
P.6.8

A

FROM THE LIBRARY
OF GEORGE DUNN
OF WOOLLEY HALL
NEAR MAIDENHEAD

37° Proleg.

H 2

Printed by Andr. Gallus
coll. complete
S. Martini

F. V. F. I.

Bl. 1999

22

collated
perfect.

n° 171.

no coll. into date

P. 6. 8.

paterson's succ. libr.

Rev Mr Croft.

Liber raripimus

L 5 8
2:18: =

M: 2500 hull

Apr. 23° 1783

Note 8th

The 2nd book found at Ferrara.

Bib. Instr: V^o 3591.

Panzer U:1 p: 393 N° 4.

coller: 2 ~~complete~~ ^{complete} ~~complete~~.

coller: 2 ~~complete~~.

Ferrara. Ind. Bellotti. 1671. Aug 5.

Expos

A

M Vltos futuros esse arbitror:
Qui has nostras confabula-
tiones tū ut res leues & uiro
gravi indignas reprehēdāt:
tū in eis ornatiorē dicendi modū & ma-
iorem eloquentiam requirant. Quibus
ego si respondeam legisse me nostros
maiores prudentissimos ac doctissimos
uiros faceciis iocis & fabulis delectatos
non reprehensionē: sed laudē meruisse:
Satis mihi factū ad illoꝝ existimationē
putabo: Nam quid mihi turpe esse putē
hac ī re: qñquidē in ceteris nequeo illoꝝ
imitationem sequi? & hoc idem tempus
quod reliqui in circulis & cetu hominū;
confabulando conterūt in scribēdi cura
consumere: p̄sertim cū neq; inhonestus
labor sit: & legētes aliq̄ iocūditate possit
afficere: Honestū ē enī ac ferme necessa-
rium: certe q; semp sapiens laudarit: mē
rem nostram uariis cogitatioibus ac mo-
lestiis oppressam: recreari quādoq; a con-
tinuis curis: & eam iocandi genere ad hi-
laritatē remissionē q; cōueri: Eloquētiā;

A
uero in rebus infimis uel in his in quibus
ad uerbum uel facie exprimendū sunt:
uel aliorū dicta referenda quæreret: Sunt
enī quedam quæ ornatius nequeant des-
cribi: cū ita recensenda sint quæ admodū
ea protulerūt ii qui in cōfabulationibus
coniiciunt: Existimabūt alii forsā hanc
meam excusationē ab ingenii culpa esse
profectā: quibus ego quoq; assentior mō
ipsi eadē ornatius politius q; describant
quod ut faciant exhortor: quo lingua la-
tina etiā leuioribus in rebus: hac ne stra-
tate fiat opulentior: proderit enī & ad
eloquētiā & doctrinā ea scribēdi exēcita-
tio Ego quidē uolui ut multa quæ latine
dici difficulter existimantur: nō absurde
scribi posse uiderentur: in quibus cū nul-
lus ornatus: nulla amplitudo sermonis
adhiberi queat: sat erit ingenio nō si nō
inconcīne omīno uidebūt a me referri:
Verū faceffant ab istarū cōfabulationū
lectione sic enī eas appellari uolo qui ni-
mis rigidi censores aut acres estimatores
reū existunt a facietis enī & humanis sic
lucilius a cōsentinis & tarentinis legi cu

pio: Q^d si qui rusticiores erunt: non re-
cuso quin sentiāt: qd' uelint: modo scrip-
torem ne culpent qui ad leuationē animi
hec & ad ingenii exercitium scripsit.

¶ Aietani qui ex plebe sūt: ut plu-
rimū nauigio uisum quærunt:
Nauclerus ex eis admodū paup
cū aduaria loca lucri cā relicta domi uxor
iuuēcula & tenui supellectile nauigasset
post quitū fēme añū rediit. e naui euesti-
gio ad uisendā uxorem: quē interim uiri
reditū desperans: cū alio consueuerat. do-
mū ingressus cū tam maiori ex pte instau-
ratam: melius q̄ auctam uidisset: admi-
ratus uxorez quēsiuit quomō domū nūc
antea informis adeo esset perpolita: Res-
pondit statī mulier sibi in ea re eius qui
omnibus fert opem dei gratiā & auxiliū
affuisse: Benedicatur uir inquit deus p
tanto hoc beneficio erga nos suo: Vidēs
insup cubile lectum q̄ ornatiore reliquā
q̄ supellectilez mundam magis q̄ ferret
uxoris conditio: cum percunctatus esset
unde illa quoq̄ prouenissent: & dei idul

A gentiam illa sibi subministrasse asseuer-
rauit: gratias itē uir deo agit: qui tā libe-
ralis in se fuisset: Eodem modo & aliis
quibusdam quę noua domi & insucta ui-
debant̃ conspectis: cū largitoris dei mu-
nificentiam affuisse diceret: uirq; ipse tā
profusam erga se dei grām admiraretur
Supuenit scitulus puer triennio maior
blandiens ut mos est pueroꝝ matri: con-
spicanti hūc marito: sciscitanti q; quis nā
puer esset: suum etiam uxor respondit:
Stupenti querenti q; uiro unde se absēte
puer prouenisset dei quoq; in eo acqrēdo
sibi astitisse gratiam mulier affirmauit:
Tum uir indignatus diuinā gratiā etiā
ī procreandis filiis sibi adeo exuberasse:
Malas iam inquit gratias deo habeo ago
q; qui tot cogitationes suscepit de rebus
meis: Visum est homini deum nimiuꝝ
curiosum fuisse: qui etiam de compandis
se absente liberis cogitauit:

2. **P** Lures colloquebantur de supua-
cua cura ne dicam stulticia eorū
qui canes ac accipitres ad aucupi

um alunt: Tum paulus quidā florētinus
recte hos inquit risit stultus mediolanē
sis: cū narrari fabulam posceremus: fuit
inquit olim ciuis mediolani dementium
& isanorū medicus: qui ad se delatos isra
certū tempus sanandos suscipiebat: Erat
autē curatio huiusmodi: habebat domi
aream & in ea lacunam aque fetide atq;
obscenę in qua nudos ad palum ligabat
eos qui insani adducebant: aliquos usq;
ad genua: quosdā inguinetenus: nō nul
los profūdus pro isanie modo. ac eos ta;
diu aq; atq; Inedia macerabat: quo ad uid'
rentur sani. allatus est inter ceteros qdaz
que; usq; ad femur in aquam posuit: qui
post quīdecim dies coepit resipiscere: ac
curatore; rogare ut ex aqua deduceretur:
ille hominē exemit a cruciatur: ea tñ cōdi
tione ne aream egrederetur: cui cu; dies
aliquot paruisset: ut uniuersam domū p
ambulare: ita ut exteriorem ianuam nō
egrederetur permisit reliquis: foris: qui
plures erāt in aqua relictis: paruit dilige
ter medici mandantis: Stans uero aliqn
sup hostiū neq; enī egredi audebat tiore

Δ
lacunę aduenientem equestrē iuuenē cū
accipitre & duobus canibꝫ ex his q̃ saga
ces dicūtur ad se uocauit rei motus noui
tate neqꝫ enī quę infania uiderat tenebat
memoria cum accessisset iuuenis heus tu
īqt ille: ausculta oro me paucis ac si libet
responde: hoc quo ueheris quid est & q̃
ob rem illud tenes? equus est inqt. & au
cupii grā. Tum deinceps hoc uero q̃ ma
nu gestas: quid uocatur? & qua in re illo
uteris? Accipiter respōdit. & aucupio ap
tus quequedulay: aut perdicum: Tū alter
hi qui te comitant̃ qui sunt age? & quid
profūt? canes ait. & aucupio accēmedati
ad iuestigandas aues: Hę autē aues quay
capienday causa: tot res paras: Cuius sūt
pretii si ī unum conferas totius āni cap
turam? parū quid nescio cū respondisset
& sex aureos nō excederēt: subdit homo
que nam est equi: canūqꝫ & accipitris im
pensa: quinquaginta aureoy affirmauit:
Tū admiratus stultitiay equestris iue
nis: homo īquit: abi hinc ec̃ius oro atqꝫ
adeo aduola: anteq̃ medicus domū īdeat
Nam si te hic comperit: ueluti insanissi

mum omium qui uiuant in lacunaz suaz
coniiciet curandū cum ceteris mente cap
tis: atq; ultra omnes usq; ad mentū ī aquā
sūmā collocabit. Ostendit aucupii stu
dium sūmā esse amentiam: nisi aliqñ &
ab opulentis & exercitii gratia fiat.

3 **B** Onifacius adolescens facetus ex
familia guafconum: dū essemus
cōstantiē admodū tarde surgebat e lecto
Cum sotiī eam tarditatem culparent: qd
ue tam diu in lecto ageret percunctaret
Sbridēs rñdit. litigāz disceptātesq; auscē
to adfē enī mane mibi euestigio cum ex
pergiscor: duz habitu m̄ hebrei sollicitudo
uidelicet: & pigritia: quaz altera surgere
hortatur & aliquid operis agere: neq; diē
in lecto terere: altera priorem increpans
quiescendūz asserit: & ppter frigoris viz
in calore lecti pmanendum indulgendū
corporis quieti: neq; semp laboribus ua
candum: prior insup rationes suas tueē
ita cū diutius disputent atq; altercentur
ego tanq̄ equus iudex nullam ī partē de
clinās: audio disputātes expectās quoad

Δ
sint sentētię concordēs: hoc fit ut surgat
tardius expectans litigii finem.

4 ¶ Vdum cuꝫ multi hortarent̃ ad
christi fidē: egre bona sua ille di
mittebat. Suadebāt cōplures: ut ea daret
pauperibus: Quoniam secūdm euange
licam sentētiā quę esset uerissima cen
tuplū esset recepturus. Persuasus tādeꝫ
ad fidem conuersus est: distributis inter
pauperes egenos & mēdicos bonis. Inde
per mēse fere hospitio exceptus est ho
noīfice a diuēsis christianis: Cū ei omēs
blandirent̃: & laudarent factū: ille tamē
qui precario uiueret expectabat ī dies cē
tupli promissionē: & tū multos satietas
cibandi hominis cepisset: iamq; rarus in
uitator reperiretur: coepit hō ad modum
egere: ita ut ei necesse esset diuertere ad
hospitale quoddam: īquo morbo correp
tus ad extremū uitę deuenit: cū sanguis
p̃ posteriora efflueret: desperans itaq; sa
lutem & simul diffusus pollicitatioīs cē
tupli ex anxietate quadam aerē quęrens
egressus ē lectulum ad secessū uētris in

pratum ppinquum ubi cum cōstitiſſ; queſitis poſt egeſtionē ad tergendū anu; herbis: inuenit inuolutum linteū refer- tum lapidibus pretioſis: qua re ditior fa- ctus adhibitis medicis conualuit atq; do- mo empta & poſſeſſionibus: Vixit poſt modum i ſūma reꝝ opulencia: Cū ergo diceretur ab omnibus: Ecce non ne uerū prædiximus tibi? deum centuplum reddi- turum: reddidit inquit ille: ſed tamē ut prius uſq; ad interitū cacarem ſanguinē permifit: dictum contra eos qui tardi in beneficio dando: aut reddendo exiſtunt.

5 **A** Omo ex nris ruſticanis: & haud multum prudens: certe in coitu mulierū rudis: Sumpta uxore: cum illa aliquando in lecto renes uerſus uirū uol- uens nates in eius gremio poſuiſſet: ere- cto telo uxorē cau cognouit: admiratusq; poſt modū: ac rogans mlierem an duos cunnos haberet: cū illa annuiſſet: hodie inqt unus mihi ſatis eſt: alter uero ſup- fluus. Tum callida uxor que a ſacerdote parochiano diligebatur: poſſumus inqt

A
ex hoc altero elemosinā facere demus cū
ecclesiae & sacerdoti nro: cui hęc res erit
gratissima: & tibi nihil oberit: cum un⁹
iufficiat tibi: assentitur uir uxori: & igrā
tiam sacerdotis: ut se honore supfluo le
uiaret: Igitur eo uocato ad coenā causa q;
exposita cum sumpto cibo lectum unū
tr̄s igrederētur ita ut mulier media esset
uir aīriori pte: posteriori alter ex dono
uteretur: sacerdos famelicus concubiti q;
sibi auidus: prior aggreditur aciē sibi cō
missā: qua re uxor quoq; submurmurās
strepitum quēdam edebat: tūc uir timēs
ne partes suas aggrederetur: serua iquit
amice inter nos conuēta: & tua portione
utere: meam intactam relinquens. huic
sacerdos det mihi gratiā deus inquit: nā
tua paruifacio ut bonis tantum ecclesiae
uti possim: his uerbis acquiescens stult⁹
ille qd' ecclesie cōcesserat libere uti iussit

Hypocritoy genus pessimū ē oīū
q uiuāt: Cū de his semel in cetū
me presēte exortus sermo esset: dicere
q; omnia hypocritis redundare: qui cū di

gnitatum atq; hominum ambitione ardeat:
tamē simulando ac dissimulando agunt
ut non sponte sed inuiti ac superiorum
præcepto honores assequi uideantur: Tū
quidā ex astatibus dixit eos similes pau
lo cuidā beato: q̄ p̄s̄is un⁹ ex eis q̄ uulgo
apopuli uocantur: quorū est cōsuetudo se
dere ad hostium domus nihil petentes:
Cum ut nobis exponeret quis is fuisset
rogaremus: Paulus iquit qui p̄pter uitę
sanctimoniā beatus uulgo cognomiabatur
sedit aliquādo cuiusdam uiduę ad hostiū
quę sibi cibū prębebat in elemosinā. illa
cōspicata sæpius uirū erat enī formosus
exarsit ī paulum. cibo q; dato rogauit: ut
postridie se curatura; ut bene pranderet
Cum frequens domū mulieris accessiss;,
illa tandē rogauit hominē. ut intro acce
deret adsumēdum cibū annuit hic. & cū
opipere uentrē cibo potuq; farsisset: mu
lier libidinis impatiens uirū amplecti
osculaturq; asserens non inde abiturum
prius q̄ se cognoscat: ille reluctanti simi
lis: ac detestans mulieris feruentē cupi
ditatem. cū ille instaret tandē uiduę im

Aportunitati: postea q̄ inquit: tantū malū
patrare cupis: testor deū tuum opus erit
ego procul absū a culpa: tu ipse iquit
cape hanc maledictam carnē. Iam enim
uirga erecta erat & ipsa met utere ut lu-
bet: ego enī eam minime hodie tangam
Iam inuitus mlierē subegit: licet ppter
abstinētiā non tangeret carnem suam
totum peccatum tribuens mulieri.

7 **I**Bam semel ad pontificis palatiū
transibat quidā e nris palliatis e-
quester: & forsam implicitus curis: hūc
quispiam cū de tecto capite reuereretur:
non aīaduertit epūs: At ille supbia aut
arrogantia factum existimans: hic iquit
asini sui medietatem nequaquā reliquit
domi. totū enī secū defert significans eū
esse asinū qui se reuerētibus nō rnderet

8 **E**rambulantes aliquando urbez
uir facetissimus omnium qui ui-
uerent zucharus ego q̄: peruenimus ad
locū ubi celebrabantur nuptiē postridie
q̄ spōsa domū uenerat: Stetimus paulū

animi relaxandi grā: ēspiciētes una psal
lentes uiros ac mulieres: Tum subridēs
zucharus: isti inquit matrimoniū consū
marunt: ego iam patrimonium cōsūpsi:
facēte in se ipsum dixit qui uenditis pa
ternis bonis patrimonium omē comedē
do ludendo q; consumpsit.

¶ *Q*uidam iturus florentiam prętor q̃
die urbē intrōit: habuit de more i
maiori tēplo corā prioribus ciuitatis ser
monē longū sane & molestū: nā; ordiri
insuā cōmendationē; coepit se fuisse an
tea romę senatorem: ubi quicqd ab se itē
q; ab reliquis: insuā laudem honorem q;
dictum. factum ue extiterat: prolixo ser
mone explicauit: Exitū deinceps ex urbe
comitatum q; recēsuit: primo die sutriū
cōtulisse se dixit: & quę ibi a se acta erāt
singulatim: ac quicqd ab eo gestū quoq; d'
re esset: narrauit: plures horę hac in ora
tione transierant & nondum peruenerat
senas cum oībus sermonis odiosi longi
tudo infensa esset: neq; finis fieret dicen
di: Videretur aut ille uniuersū diē i his

A
fabellis consumpturus: cū iā nox appropinquaret: Tum unus ex aſtātibus ad aures prætoris accedens: dñe iquit hora iā tarda est: festinetis iter oportet: na3 nisi hodie florentiam intraueritis Cū hodie nus dies sit uobis cōstitut9 ad ueniendū officiū hoc amitteretis: hoc ite lecto stult9 homo ac loquax tandē retulit se florētiaz uenisse:

10 **P**etrus quidam cōtribulis meus olim mihi narrauit fabulā ridēdā & uersutia dignam muliebri: Is rem cum foemina habebat nupta agricolę haud multum prudenti: & il foris i agro sæpius ob pecuniam debitā pernoctabat: Cū aliquñ amicus intrasset ad mulierē uir isperat9 rediit in crepusculo: Tum illa subito collocato subtus lectum adultero: i marituz uersa grauit̃ illū increpauit: q̃ redisset asserens uelle eū degere i carceribus: mō inquit prætoris satellites ad te capiendū uniuersaz domū p̃scrutati sunt: ut te abriperent ad carcerem: cum dicerē te foris dormire solitū. abierant cōminantes se paulo post reuersuros: Querebat homo

perterritus ab eundi modum: sed iam porte
oppidi clausae erant: Tum mulier quid a
gis infelix si caperis actum est: cum ille uxo
ris consilium tremens quereret: illa ad dolum
prompta: ascende inquit ad hoc columba
rium: eris ibi hac nocte ego hostium extra
occludam: & remouebo scalas: ne quis te ibi
esse suspicari queat: ille uxoris paruit con
silio: ea obserato hostio ut uiro facultas e
grediendi non esset: amotis scalis homi
nem ex ergastulo eduxit: Qui simulans
liectores praetoris iterum aduenisse magna
excitata turba: muliere quoque pro uiro lo
quente: ingentem latentem timorem incussit:
Sedato tandem tumultu ambo in lectum
perfecti ea nocte ueneri operam dederunt
uir delicuit inter stercora & columbos.

11 **S**ollum oppidum est in nostris appen
nini montibus admodum rusticum
in eo habitabat sacerdos rudioris atque indoctioris
idolus huic cum ignota esset tempora anni quae ua
rietates: nequaquam indixit quadragesima;
populo: uenit hic ad terram nouam ad mer
catum sabbato ante solennitatem palmarum

conspēctis q; sacerdotibus oliuay ramos
ac palmas īdiem sequētem parantibus
admirās quidnā sibi uellēt: cognouit tūc
erratū suuz: & quadragesimaz iam nulla
obseruatione suoy transisse: Reuersus ī
oppidū: & ipē ramos palmas q; in poste
rū diem parauit: qui aduocata plebecula:
hodie inquit ē dies quo rami oliuay pal
mayq; dāi excōsuetudīe debēt. octaua die
pascha erit: hac tantuz hebdomada agen
da est poenitētia: neq; longius habemus
hoc anno ieiunium: cuius rei causā hanc
cognoscite Carnis priuū hoc āno fuit tā
dum admodum ac lentū: quod ppter fri
gora & difficultatem itiney hos montes
nequiuit superare: ideoq; & quadragesia
adeo tardo ac fesso gradu accessit: Vt iam
nil amplius qua hebdomadam unā secū
ferat reliquis in uia rliētis: hoc ergo mo
dico tempore quo uobiscū mansura ē cō
fitemini & poenitentiam agite.

12 **E**X hoc eodem oppido missi sūt qdā
arretiū ad emēdū ligneū crucifixū
ad eiusmodi rerū opificem: risus mateiā

qui in eorum ecclesia poneret: deducti
ad eiusmodi rerū opificē risus materiā
auditis hominib; querēs: uiuū ne an mō
tuū crucifixū uellent postulauit: illi sūp
to paulum temporis ad consultādum: se
creta collocti: demū respōderūt se uiuū
malle: nam si eo mō suo populo nō place
ret. se illum euestigio occisuros

13 *V*x mediolani senior princeps i cī
bus rebus elegātie singlaris hēbat
coquum egregium. quē usq; ad gallos ad
discenda obsonia miserat. Bello qd' igēs
cū florētinis dux habuit cū ei aliqn non
satis prosp nūti? aduenisset: admodum
turbauit ducis mentē: oblati postmodū
ad mensa; epulis: sapores nescio quos cū
dux improbasset: epulas insup ut non rite
conditas: esset aspernat?: accitu; coquum
ueluti ignaru; artis aspere icrepauit. Tū
ille ut erat liberior i loquēdo: si florētini
iquit tibi gustū atq; appetitu; auferunt:
quę mea est culpa: cibi enī mei & sapidi
sunt sūma arte compositi: sed te nimiu;
cōcalesciūt & appetitū auferūt florētini

Risit ille ut erat humanissimus coq facē
tam in respondendo libertatem.

14 ¶ Dem coquus bello insup uigente
iocatus ad mensam ducis cum uide
ret eum anxium atq; afflictu curis: non
mirum esse inquit illū torqueri nā duo ī
possibilia dux conatur: unum ne habeat
curas: alterum ut pingue reddat francis-
cum barbarariam hominē macilentū sū
ma q; cupiditate flagrantem: hoc dicto p
strigens & dominādi appetituz ducis in
moderatū: & francisci in mensam opuz
atq; ambitionis cupiditatem.

15 ¶ S ipse cū multi peterent uaria bñ-
fitii loco sūmo opere in coena roga
uit: ut se asinū faceret: miratus dux quid
sibi ea postulatio uellet. cur se asinum q̄
hominē mallet. at qui omnes uideo iqt.
ille quos in sublime extulisti quibus ho
nores & magistratus dedisti: superbia &
fastu elatos atq; insolentes euasisse asinos
itaq; & ego quoq; asin⁹ abs te fieri cupio

16 **A**ntonius luscus uir factissimus ac
doctissimus: cum ei notus quidaz
litteras apud pontificem expediēdas ob
tulisset: atq; ipē certo ī locō corrigere atq;
emēdare iussisset: ille autē postridie lras
easde retulisset ueluti emēdatas: īspectis
litteris tu me inquit iam notū uicecomi
tem forsitam putasti: Cum quēreremus
quidnā hoc sibi dictū uellet: iā notus ait
oliz p̄tor fuit noster uicentinus homo
bonus: sed corpore & īgenio crasso ī se
pius aduocato secretario mādabat scribi
epistolam ad duceꝝ mediolanī seniore
cuius p̄riculā quandam ipē dictabat: quē
spectabat ad cerimonias uerboꝝ: reliqua
comittebat secretario qui afferebat ep̄laꝝ
post modū scriptā: eā iam notus legēdaꝝ
sumens: statim q; epistolam ueluti incō
ditam atq; ineptam increpans non bene
est aiebat: perge atq; emenda: secretarius
qui patroni sui stultitiā & mores nouit
paulo post reuertens ac eandē epistolam
nihilō īmutatam ferens & correxisse se:
& rescripsisse dicebat quā cū ille tanq̃ le
cturus ī manus sumeret īspecta paulū

epistola nūc bñ se habet inquit: uade & obsigna atq; ad ducem destina. hoc i om- nibus epistolis suis facere consuevit!

17. **C**ommiserat olim Martinus ponti-
fex Antonio lusco litteras quasda;
conficiendas: quas cū post modū legisset
Iussit pontifex illas legēdas quoq; defer-
ri ad quēdam amicū nrm i quo plurimū
fidebat: ille autem qui paulū esset in coe-
na concalefactus a uino litteras penitus
improbauit & alium in modū componi
iussit: Tunc Antonius bertholomęo de
bardis qui aderat faciam inquit i litteris
meis q̄ olim sutor ifarsitio quod appel-
lauit Ioānis galeacii egit: cras anteq̄ edar
redibo & lre bene erunt: Deinde percon-
tanti qdnā hoc esse bertholomęo Ioan-
nis galeacius inquit Antonius p̄r senio-
ris ducis mediolani erat uir magnus pi-
guis & corpulentus: Is cū sepius multo
cibo & potu uentre; farsisset: post coenā;
cū iret cubitum uocari ad se sutorē suū
iubebat que; acriter redarguens aiebat fe-
cisse illum sibi farsiciū nimis arctū mā

dabat q̄ ampliari: ne sibi esset molestum
factuꝝ erit aiebat tutor ut iubes: cras op-
time erit. deinde acceptā uestem proicie-
bat ad perticam nihil imutans: Cum di-
cerent ceteri: cur non amplias uestē hāc
quē nimium dominū urget: cras inquit
cuꝝ dominus post digestionē surrexerit
ac ierit cecatū uestis erit amplissima. ma-
ne reportabat farsitium quo ille induto:
nūc bñ est: dicebat nullo in loco me effē-
dit: Eodem modo Antonius epistolam
suā digesto uino placituram dixit.

18 **A** Pud facinum canē qui fuit crudelis
ac dux p̄cipuus in hac n̄ri tempo-
ris militia querebatur quidam se spolia-
tum chlamide in uia aquodaꝝ suo milite
hūc intuens facinus uestitū tunica bona
quēsiuit an illā cū spoliāre gestasset: cuꝝ
ānueret: abi inquit: quē dicis te spoliasse
nequaꝫ ē ex meis militibꝝ: nā nullꝫ meꝫ
unꝫ tibi tam bonam tunicā requilisset.

19 **C**ardinalis hispaniensis bello q̄ eo
auctore gestum est ī piceno aduersꝫ

A pontificis hostes: cū aliquando ad aciem
uentus esset: in qua uincere aut uinci eos
qui pontificē sequebant̃ necesse erat: hō
tabatur milites ad pugnaꝝ pluribus uer
bis asserens. qui in eo p̃elio cecidissent
cū deo & angelis p̃ansuros: peccatorum
enī omniū ueniam p̃positam occūbenti
bus affirmabat: quo morti se alacrius of
ferrent his exhortatioibꝫ usus exēdebat
pugna. Tum unus exstantibus militibꝫ
cur tu inquit non & ad hoc prandiu una
nobiscū accedis? At ille tempus pradii
nōdū ē mibi iquit: quoniā nōdū esurio.

20 **P**atriarcha hyerosolimitanus q can
zelariam apostolicam regebat cōuo
catis aliqñ in urbe certā obcausam discu
tiēdam aduocatis: nō nullos nescio quid
uerbis acriter castigauit: huic cum unus
p̃ ceteris thomas biragus liberius res
pondisset uersus in eum patriarcha: ma
lus iquit caput habes At ille ut erat hō
p̃mpt⁹ ad lascessendū: ac perfacet⁹ recte
inquit: ac uere loqueris. nihil enī uerius
potuit dici: nam si bonū caput haberem

satis meliori loco res nr̄e essent: neq; hac
opus esset controuersia: te igitur ipsum
culpas: ait patriarcha Tum ille non me
iquit: sed caput reprehendo: facete ipsu;
qui aduocatis p̄erat patriarcha lusit: q
duro paulum capite existimatur.

21 *A*lter urbanum olim sūmū pontifi
cem leuiter estrinxit: nam cum ille
nescio quid acrius a pontifice concederet
malo capite se inquit urbanus: Tum ille
hoc idē inquit & de te uulgo dicūt homi
nes pater sancte.

22 *E*piscopus arrentinus angelus noīe
quem nouimus: aliquando cōuoca
uit ad synodū sacerdotes suos p̄cipiēs:
ut qui aliqua cum dignitate essent cū ca
pis & cortis sūt enī h̄e uestes sacerdota
les ad synodū proficiscerentur Quidam
presbiter cui hec uestimenta deerāt moe
stus domi erat ignar⁹ ūde naz ea sibi pa
raret hūc cogitabūdū cultu deīssō cōspi
cata ancilla quam domi nutriebat cū que
sisset moeroīs causaz: dixit sibi cū capis

A
& cottis secundum epī edictū eundem ad
synodū esse. at qui inquit o bone uir nō
recte uim mandati hui⁹ cognosti: non ei
capas & cottas sed capones coctos episco
pus postulat. qui tibi sunt deferendi: ap
prehendit sacerdos muliebri consilium
& secū capones coctos dferens: optie ab
episcopo fuit susceptus qui p lusū retu
lit hunc solum sacerdotem rectius q̄ cē
teri edicti sententiam cognouisse.

23 // N curia Romana ut plurimum do
minatur fortuna: cum per raro loc⁹
sit uel ingenio uel uirtuti. sed ambitione
& importunitate parantur omnia ut de
numis silleam qui ubiq; terrarū impera
re uidentur: Amicus quidam qui egre
ferebat p̄ferri sibi multos doctrina &
probitate inferiores. Querebat apud an
gelotum Cardinalem sancti Marci nul
lam haberi suę uirtutis ratiōē: seq; post
poni his qui nulla ī re sibi pares essent:
sua īsup studia cōmemorauit & ī dicēdo
labores: Tūz promptus adlaceffenda. cu
rię uitia cardinalis: hic sciētia & doctria

inquit nihil profunt: sed perge & aliqd
tēpus ad dediscendū uaca: si uis pōtifici
acceptus esse.

24 **M**ulier ex meo municipio cū uidere
tur fanatica: ducebatur a uiro & ge-
nere proximis ad fatidicā quandam cui⁹
opere curaret: Cum arnum fluuiū tran-
situri: mulierem supra dorsū hominis
ualidioris iposuiſſet: coepit illa euestigio-
nates mouere similis coeunti: ac magna
uoce clamitans: ego inquit ſēpius uerba
iterans: uellem futuere quibus uocibus
causā expreſſit morbi q̄ ferebat femina;
adeo est in risum effusus: ut cū ea ī aquā
caderet: Tunc ridentes omnes cū medelā
insanię cognouiſſent: non esse opus īcan-
tationibus asserunt. sed coitu ad sanitatē
restituendam Et in uirum uersi tu īgūt
optimus uxoris curator eris: Redeunti-
bus igitur illis cū uir uxore cognouiſſet
mens pristina rediit: hęc optima ad mu-
lieris insaniā est medela.

25 **E**ferebantur nauicula ferrariā una
cum certis curialibus duę mulieres

A
ex his que ſcuiūt idigentibz: Tū mulier
ſupra padū aſtans feminas conſpicata: o
ſtulti inquit an putabatis meretrices no
bis ferrarie defuturas.

26 A Bbas ſeptimi homo corpulētus &
pinguis ueſperi florentiam proſi
ciſcens interrogauit ruſticum obuiuz an
portam ſe igredi exiſtimaret: Intellexit
abbas an putaret ſe puenturum ī urbem
anq̄ clauderent portę: Ille uero ī pingue
dinem iocatus at īquit Currus foeni ne
dum tu portam introiret.

27 N Obilis epiſcopus ex britānis ad of
tendendam quā tunc mlti require
bant concilii conſtantiensis libertatem: ī
magno prelatoꝝ cōuētū hoc attulit teſti
moniū. fuiſſe ait Conſtantie ciueꝝ cuius
nupta grauida facta erat: cuꝝ uero frī tu
mor uētris īnotuiſſet: accepto gladio qd
id eſſet: aut unde id prodieſſet queſiuit p
cuſſuro ſimilis: Tū iuuenis exterrita id
eſſe ait concilii opus ſeq; ex concilio pre
gnantē: hoc itelleſto concilii metu ac re

uerentia sororē impunita; reliquit: Cu;
ceteri alia; re; libertatē querēt: ille prę
tulit licentiam futuendi.

28 **S**igismodus quoq; imperator cuidā
coram eo querēti cōstantię liberta-
tem non esse: atqui inquit nisi hic sūma
esset libertas tu tā libere minime loquer-
ris: libere enī loqui libertatis ē signū.

29 **Q**ua die angellottus factus est roma-
nus a pontifice eugenio cardinalis:
quidā laurenti; sacerdos urban; de mū
rediit hilaris applaudens: totus q; īrisu;
ac lēticiam effusus: cum rogarent uicini
quidna; sibi obrigisset noui q; tam lētus
atq; alacris esset: bene inquit est magna
inspe sum: postea q; dementes atq; īsani
Cardinales fieri coeperunt. propediē; cū
angelottus amētior me sit cardinale; me
quoq; esse futurum.

30 **I**n hanc ferme sententia; nicolaus
anagninus iocatus est in pontificē
eugenium: que; dicebat plurimū stult;

A
& insipientibus fauere Nam cum essemus
cum plures uariis de rebus ut sit in palatio
confabulantes: quidam iniquitate fortune
maxime accusabant querebanturque eam
rebus suis ad modum aduersam: Tu ni-
colaus uir doctissimus sed ingenio inco-
stanti & procaci lingua nullus est omnium
qui uiuant inquit: cui magis quam mihi for-
tuna fuerit inimica: Nam cum hoc tem-
pore sit stulticie regnum uideamusque omnes
fere amentes atque insanos. Angellottum
quoque nominans inter eos ad amplas digni-
tates atque officia extolli: Ego solus reli-
ctus sum ex omnium dementium numero
cui nihil conceditur. hoc mihi soli accidit
malignitate fortune.

31 *M*onstra hoc anno plura diuersis in
locis natura dedit: in agro seno ga-
liesi ipiceno bos quendam serpentem pe-
perit mirae magnitudinis. capite grossior
erat quam sit uituli. collo oblongo ad mensu-
ram ulnae corpore canis simili: terete &
longiore: hunc editum cum bos conuexa res-
pexisset magnoque mugitu edito exterr-

ta aufugere uellet: erectus serpens subito
posterioribus cruribus cauda circūdatiſ
ad ubera os ad mouit: tā diu fugēs quoad
lac manaret uberibus: deinde boue reli-
cta ad siluas uiciās aufugit: Vbera post
modū & ea crurū pars quā serpens cauda
tetigerat ueluti adusta nigra q; diutius p
manſerūt: hoc pastores Nam in armēto
bos erat se uidisse affirmarūt: bouē quo
q; uitulū postea peperisse: idq; ex litteris
ferrariam nūtiatum.

32 ✓ Ir insignis ugo ſenensis Medicoꝝ
nri tēporis princeps quoq; retulit
natum ferrarię catum bicipitē seq; id cō
spexisse.

33 ✓ N agro quoq; paduano mēse Iunio
constat natum esse uitulū duobus
capitibz: uico cōpoſ: poſteīoribz añrioībz
q; cruribz duplicatis: ita tamē ut eſſet cō
iuncta hoc monſtrum quida; ad queſtu;
circūferebāt: mltiq; id uidisse affirmabāt

34. // L lud iſup cōſtat allatā eſſe ferrariā;
imaginē marini monſtri nuper in

A
littore dalmatico inuenti: corporē erat hu
mano: ubi licotenus deinceps piscis: ita
ut inferior pars quę in piscem desinebat
esset bifurcata: barba erat pmissa duob;
tanq̃ cornibus supra auriculas eminenti
bus: grossioribus māmīs: ore lato: mani
bus quattuor tantu; digitos habentibus
a manibus usq; ad asellam atq; ad inum
uentres; alę pisciū protēdebant: quibus
adnabat: Captū hoc pacto ferebant: Erāt
compluīs femine iuxta littus lauātes li
neos pannos: ad unā eay accedens piscis
cibi ut aiunt causa: mulierem maibus cō
prehendit ad se trahere conatus. Illa re
luctans. & erat aqua modica magno cla
more auxilium ceterarum īplorauit: Ac
currentes quīq; numero monstrum neq;
enī ī aqua regredi poterat fustibus ac la
pidibus pimūt quod in littus abstractū
haud paruū terrorem aspicientibus pre
buit: Erat corporis magnitudo: paulo lō
gior ampliorq; forma hominis: hanc li
gneam ad nos ferrariam usq; delatam cō
spexi: cibi grā mulierem comprehensa;
argumento fuere pueri non nulli qui cu;

diuersis temporibus ad littus lauādi cā
accessissent: nūq̃ postea cōpti sunt: quos
postmodū ab eo monstro captos absūp-
tos q; crediderunt.

35 **B** Onifatius pontifex nonus natione
fuit neapolitanus ex familia toma-
celloꝝ: appellantur autē uulgari sermoē
tomacelli cibus factus suillo ad modum
contrito atq; in modū pili inuoluto inte-
riore pinguedine porci: Contulit bonifa-
tius se perusium secūdo sui pontificat⁹
anno: aderant autē secū fratres & affines
ex ea domo p multi qui ad eum ut fit cō-
fluxerāt honoꝝ ac lucri cupiditate: Ingis-
so bonifacio urbez sequebant⁹ turba pri-
moꝝ: inter quos fratres erant & ceteri ex
ea familia: Quidam cupidiores noscēdo
rum hoīum querebāt quinam essent qui
sequerētur: Dicebat unus & itē altē. hic
ē Andreas tomacellus: Deinde hic Ioan-
nes tomacellus: cōplures deinde tomacel-
los nominati recensendo. Tū quidam fa-
cetus hobe p magnuz nempe fuit iecur
istud inq; ex quo tot tomacelli pdierunt

A
36 Rat sacerdos in thufcia quidam ru-
sticanus: sed admodum opulentus
hic caniculum sibi carum cum mortuus
esset: sepeliuit in cimiterio. Sensit hoc e-
piscopus & in eius pecuniā aīuz intēdēs
sacerdotem ueluti maximī criminis reū
ad se puniendūz uocauit Sacerdos qui aī
epūz satis nouerat quīnquaginta aureos
secū deferens ad episcopūz uenit: qui se-
pulturam canis grauitē accusans iussit
ad carceres duci: hic uir sagax O pater ī
quit si nosceres qua prudentia canicul⁹
fuit: nō mirareris si sepulturam īter ho-
mines meruit: fuit enī plusq̃ īgenio hu-
mano cum in uita tū p̃cipue in morte
Quidnam hoc ē ait episcopus: Testamē-
tū īquit sacerdos: in fine uite cōdens sci-
ensq; egestatem tuam: tibi quīquaginta
aureos ex testamēto reliquit: quos mecū
detuli: Tum episcopus & testamētūz &
sepulturam comprobans accepta pecūia
sacerdotem absoluit.

37 Homo admodū pecuniosus erat ī pi-
ceno ī oppido angulo: Audiuit hoc

tyrānus loci: atq; ad arripiendos numos
aīum adiiciens quæsiuit occasiōē crimi
nis: qua illi pecunias auferret: uccato ad
se uiro dixit illum crimine lēse maieſta
tis reum teneri: Cum nihil contra eius
ſtatū. aut digītatem abſe factū; contē
deret: p̄ ſtabat tyrānus aſſerens illū capi
te eē multādum: homo inſons quidnā tā
dem egisset cum postularet: hostes inq̄
meos ac rebelles qui contra me conspira
runt: domi abſconditos tenuisti: Sensit
tandem ille numis ſuis inſidias parari:
Mallēs igitur uitę q̄ peccuniis parcere:
Verum ē iquit qd'aīſ mi dñę Sed deſtīa
mecum hos ſatellites tuos: ego hostes il
los ac rebelles tibi ſtatim cōprehenſos da
bo: Miſſos itaq; littores domū ad arculā
inqua pecunia erat ſecū duxit: ea q̄ aper
ta: capite hos inquit eueſtigio hi ſūt enī
non ſolū; domini ſed mei quoq; hostes
accerrimi ac rebelles q̄b; delatis ad tyrā
num: homo poenam omnem euasit.

38 *O* Ppidum eſt in montibus n̄ris quo
multi exuariis locis ad diem feſtū

A Erat enim celebritas sancti stephani cō
uenerant: Religiosus quidam habiturus
erat demore sermonē ad populum: cum
esset hora diei tarda Sacēdotes autē esu
rarent: uererent̃ q; longitudinē sermoīs
ascendenti suggestum religioso unus &
item alter ut paucis loqueretur: in aurez
hortati sunt: Ille se exorari facile passus
ac prēlocutus quedam prout cōsueuerūt
frēs me inquit anno prēterito: cū hoc in
loco uobis astantibus uerba facerē de sã
ctitate. uita: & miraculis huius sãcti nři
nihil prētermisi eoz quę de illo p̃audiui
uel scripta in sacris libris reperiuntur:
quę oĩa uos credo memoria tenere: Post
modū nihil eum noui fecisse: nihil q; de
eo amplius scriptum repperi: signo igit̃
crucis factō dicite cōfiteor & reliqua quę
secuntur & ita abiit.

39 **R**usticus cū castaneā arborē ad excu
ciendos fructus ascendisset: decidēs
ex ea costam pectoris effregit: Adhūc cō
solandū accessit minatius quidaz hō per
facetus qui inter loquēdū daturū se nor

mam illi dixit qua seruata: nūq̃ ex arbor
caderet Vellem hoc antea inquit eger cō
consultuiffes attē & in futurum poterit
prodesse: Tum minatus fac sem p̃ iquit
ne sis celerior in descensu q̃ in ascensu
sed ea qua ascendis tarditate descendas h̃
pacto nūq̃ precipitem te ages.

4° // Dem Minatius cum aliquādo non
nullos numos & uestes insuper ad
talos egenus enī erat lussisset: flēs ad ho
stiolum tabernę cuiuspiā sedebat. uidēs
moerētem flentem q; amicus qdnam est
tibi iquit: nihil minatius ait: cur nā ergo
si nihil habes ploras? hoc solū qui nihil
habeo inquit. admiratus ille quare ergo
si nihil habes ait lacrimas: ob hanc ipsā
causam respondit quoniā nihil est mihi
alter nihil sibi reliquū supeē a ludo plo
rabat.

4ⁱ // Tempore quo florentię sūma aliqñ
erat annonę caritas: accessit luscus
paup ad foruz quēdam sestaria frumenti
ut dicebat empturus: rogauit hunc in fo
ro pcunctantez pretiū quida; alter super

A
ueniens quanti sestarium frumenti uen-
deretur hominis oculo inquit constat: d'
signans his uerbis anonę Caritatę: hoc
audiens scitulus qui aderat puer. cur tu
ergo ait tã grande; sacculum portasti cū
nō amplius q̃ unū sestariū possis emere

42 C Onsolabatur uxore uir quę aduēsa
ualitudine diem suuz obibat memorans
omīa boni mariti offitia sibi in uita pre-
stitisse: ueniam q; postulans si quid unq̃
aduersus eam inique egisset: neq; iter ce-
tera se ait omisisse unq̃: quoniam debitū tho-
ro preberet eo excepto tēpore quo illa nō
recte ualeret ne coitu fatigaretur Tū mu-
lier licet morbo grauis hoc inquit pfide
nūq̃ parcā! neq; remittam tibi: nullo enī
tempore adeo inualida atq; infirma exti-
ti quin cōmode possem resupina iacere:
Danda est igitur uiris opa: ne hoc uenie-
genus ab uxoribus implorent cū rite ne-
gari possit

43 A Dolefcēs nobilis & forma isignis
duxit uxorem filiaz uerii de paciis
equitis florentini iter ceteros suę etatis

egregii & p̄stātis uiri. Post aliquot dies
ut moris est adolescentula ad patrē reuer
tetur: nō alacris aut iocūda. ut ceterę asso
lent: sed moesta ac uultu languido intue
ri terram: Aduocatam incubiculo clancu
lū rogat mater. nūquid res sint satis sal
uę. ut uultis flens iuēcula respōdit. nō
enim uiro me desponsastis ait: sed ei ui
rilia desunt nihil enim aut paruꝝ habet
cius partis p̄pter quam fiūt matrīonia:
Dolens ad moduꝝ fortunam filię mater?
rem cū uiro cōmunicat: Deinde re ut fit
inter consanguineos mulieris q̄q̄ ad con
uiuium aderant uulgata moestitia dolor
q̄ omnis implentur domꝝ cū non nuptā
sed suffocataꝝ adolescentulā egregia forā
dicerent: Supuenit postmodum uir cuiꝝ
gratia cōuiuium parabatur & cum omēs
uultu moerenti afflicto q̄ cōspiceret: mi
ratus rei nouitatē: quidnā noui accidissꝝ:
rogabat Nullus erat qui causam doloris
auderet palam facere unus tandem libe
rior ait dixisse puellam mancū esse illuꝝ
in uirili sexu: Tum iuuenis alacer neq̄q̄
inquit erit cā quę aut uos conturbet. aut

conuiuium disperdat: cito hoc purgabit
crimē: Cū in mensa omnes sederēt uiri
pariter ac mulieres: sumptis iam fere ci
bis: surgens adolescens patres inquit sē
tio me culpari ī ea re cuius uos testes eē
an uera sit uolo: Deinde educto egregie
formę priapo uestibus enī curtis tunc u
tebatur ac supra mensam posito omnes
ad rei nouitatem magnitudinē q; conuer
tit: & an culpandus aut reiiciendus esset
quesiuit. Maior mulierum pars ut ui
ris suis talis copia inesset optabat: Viri
p multi se ab illo tali supellectile supari
sentiebant: Qui omnes in adolescentulā
conuersi: grauitē illius stulticiaz īcrepa
bant alius aliud quid obiurgans: Tum il
la quid iurgatis: quid me reprehenditis
inquit: asellus n̄r quē ruri nup̄ conspexi
bestia ē: & adeo extēso brachio oblongu
mēbrū habet: Hic uir meus qui homo
est non habet eius medietatem: Credidit
simplex puella homībus longius q̄ bel
luis eiusmodi mēbrum ī esse debere.

44 *P_u* Redicabat turbe frater parū confi

deratus ad populū aggrauās multis uer
bis: ac detestans adulterium: dixit q; iter
cetera adeo esse graue peccatū: ut mallet
dece; uirgines cognoscere quā unicā mu
lierem nuptam: hoc & multi qui aderāt
elegissent.

45 **A**lter paulus nomine quē ipse noui
cū sepius urbe campaniē iquadam
cōcione luxuriam detestaretur: nō nullos
adeo lasciuos atq; itempantes dicebat ut
ad eliciendā maiorē excoitu uoluptatē na
tibus uxoris puluinū subiicerent: hoc a
deonō nullos qui id ignorabāt cōmouit
ut paulo post id uerū esse experirentur:

46 **M**ulier adolescens quē id mihi post
modū rettulit: pfecta est aliqñ ad
confitendū peccata sua: prout fit tempoꝝ
quadagesimē: Cū interloquēdū se uiro
non seruasse fidē respondisset. confessor
qui frater erat libidine incensus protēto
pallio priapū erectū in manu adolescen
tulę posuit: suadens ut sui miserere: Il
la rubor p̄fusa abiiciens: matri quē haud
procul erat roganti quidnā tantus rubor

sibi uellet: narrauit confessoris suasioēz

47 ¶ Interrogata semel a uiro mlier que
nam causa esset cur cū coitus uolup
tatis ita particeps essz femia sicut & uir
tamē citius appeterent & sequerēt mu
lieres: q̄ ille uiros: Tum illa sūma cū rōe
hoc institutū est inquit ut potius nos re
quiramur a uiris. cōstat enim paratas ac
promptas nos ad cōcubitū semp eē: uos
nō itē. frustra ergo uiri peterent anobis
cū essent impati scita faceta q; responsio

48 ¶ Ello quod primum florentini cum
duce mediolani posteriore hūerunt
lege sancitū est capitale esse: si quis de a
genda pace uerba fecisset. Bernardus ma
neti ciuis facetissimus erat in foro ueteri
nescio quid empturus accessit ad eum fr̄
quidam ex his mēdicis circūforaneis q̄ i
triuuiis astantes aliqd sibi a transeūtibz
dari i necessariōs usus petūt: ac quis pia
petiturus p̄mis uerbis. pax tibi inquit:
Tum bernardus qd tu pacez nomiaſti an
nescis capitale eē si qs de pace loquat?

ab eo inquit ne quis me culpe affiné pu-
tet hoc dicto recedens a nebulonis illius
molestia se exemit.

49 **E** Rat sermo inter sotios quę poena
esset statuēda: i uxores impudicas
Bonifatius salutatus ea qua Bononiēsis
amicus suus minatus est: se uxorem
suā effecturū existimabat: Sciscitantib;
nobis poenā bononiensis iqt. uir haud
magno estimandus habet uxore satī li-
beralem & mibi quandoq; obsequētē cū
accessissem domū aliquando noctu foris
stans audiui eos acriter collitigātes: i cre-
pabat enī uir uxore accusans ipudicitia;
eius. Illa ut moris ē taliū: negādo se iue-
batur: Tum uir iterclamādo Ioāna Ioāna
ait: ego te nec uerberabo. neq; percutiam
sed intantū te futuā quo ad plenā domū
red lam atq; ita solam te cū natis relinq;
post mndū & abibo: Risimus omnes ge-
nus supplicii adeo exquisitū quo stultus
ille ulturū se uxoris flagitia putauit.

50 **G** Regorius xii anteq̃ pōtifex creat̃

A
in conclavi & postea quoque plurima se fa-
cturū pollicitus est: pro scismate quod tūc
in ecclesia uigebat tollendo: atque adeo ali-
quibus diebus in eo quod promiserat perman-
sit: ut & pontificatui se censurū si opus
esset sponderet & post modum dulcedine du-
ctus dignitatis iuramenta & promissiones
omnes irritas fecit: nihil seruans eorum
que ante pollicebatur: hoc egregius Car-
dinalis burdegalensis uir grauis & con-
cilio singularis: mecum de hisce rebus ali-
quando loquens: hic inquit nobis effecit
quod histrio quidam bononiensis se asserens
uolaturū: Cum referari mihi fabulam ro-
garem. histrio fuit nup bononiensis qui pro-
posito palam edicto se uolaturū ex turri
quadam que est uersus pontem sancti raphae-
lis miliarii extra urbem prædixit: congre-
gato ad diem constitutum omni ferme bononi-
ensi populo: sole & fame usque ad occasum
solis homines ludendo macerauit: pende-
bant omnes animi suspensi ad aspectum
turris uolatum hominis expectantes: Cum
interim ille in turris cacumine se ostēde-
ret: alasque quateret uolaturo similis: sequi

deorsū proiecturūz fingeret: erat magna
ad hęc acclamatio populi patulo ore tur-
rim respicientes: Tum histrio post solis
tandēz occasū: ne nihil actū uideret̃ uer-
sis ad eos renibus Culum populo osten-
tauit: ita elusi omnes inedia & tedio con-
fecti in urbem noctu redierūt: Eodē mō
n̄r inquit: post tot ostentationes tandem
nobis posteriora ostendendo satisfecit.

57. **R**odulfi camarinēsis dictūz prudēs
refertur: obsidebatur ciuitas bono-
niensis a barnaboue ex familia uicecomi-
tūz dñō mediolani. erat autē ad ciuitatis
custodiam dux positus a pontifice rodul-
fus uir bello & pace egregius qui se intra
moenia continebat ob ciuitatis tutelā: le-
ui semel p̄ excursores conmisso p̄slio a
quo rodulfus aberat: captus eques ad bar-
nabouem ductus est. Interrogauit ille in-
ter cetera cur non egrederet̃ ad bellū ro-
dulfus: eques: cum unā aut alterāz causāz
attulisset: tandem dimissus rediit ī ciui-
tatem Tum rodulfus sciscitatus quid in
castris hostiū ageretur: & quę uerba bar

nabouis ad eū fuisset cū intellexisset rñsicēz
equitis egressū suū uarie excusantez: nō
bene inquit neq; prudenter respondisti:
uade redi dic barnaboui redulfus ait se
ideo urbē nō egredi: ne tu ingredi queas

52 ¶ Dem bello quod florētini cū grego
rio decimo pontifice gesserūt diuer
sas partes secutus nūc uni nūc alteri he
rebat: Interrogatus a quodā cur adeo mu
tans ita sepe se cōmutaret: quoniaz iquit
in eodem latere diutius iacerem.

53 Florentinus post modūz pditionis
habitus reus publicis ī locis urbis
pro pditore depictus fuit cum nō haud
multo post sentiret mitti ad se oratores
florentinos de pace acturos qua die ad se
uenturi erant thalamū in gressus clausis
fenestris igne accenso erat aut mēsis au
gusti sese pelliceis uestibus cohoperiri ī
lectulo iussit uocatis deinde oratoribus
querētibus q; quoniā morbo laboraret:
frigore respondit: quod tā diu ī eoz mu
ris etiam noctu ad aerem discobopertus

cōtraxisset: hoc dicto illoꝝ lufit picturaꝝ
quę poſtea ex pacto deleta eſt.

54 V Iri non nulli camerinēſes extra ur
bem exercitii cā ſagittando tempꝛ
tereabant: cū quiſpiam ſagittā incautius
emiſiſſet ad ſtanteꝝ ꝑcul rodulſū leuiter
uulnerauit: capto illo cū uarię de poena
inferenda ſententię dicerentur: & quiſq;
acerrime: ita ſe maxime principi gratifi
cant putaret: Vnus cenſuit manū illi eē
amputandum: ne ampliuſ arcu uteretur
Rodulſus liberuꝝ homieꝝ dimitti iuſſit
dicens illam futurā fuiſſe utilē ſniam: ſi
id añ acceptum uulnuſ conſiliū dediſſꝛ:
plena prudētię & hūanitatiſ reſponſio.

55 S Ancinus uir ruſticuſ oppidanuſ
meuſ frumento ad ſigimaꝝ caſtruꝝ
aſelluſ uehendo exercebatꝛ: quos ille cō
pluriſ aduecturā ſumebat: Cum ſemel a
mercato rediens feſſuſ e uia aſcendiſſet
aſinuſ quēdam preſtantioreꝝ cōputatiſ
in uia aſiniſ qui ꝑreſibant demū appin
quans eo quo uehebatꝛ minime ad nume

A
rato uisū ei ē unū deesse: Turbatus igit̃
ac reliquis asinis uxori quos restitueret
cōmendatis: confestim eodem quo fereba
tur asino ad mercatū septē milibus pas
suū retrocedit querēsque asingulis obuiis
asinum an quempiam amissū reperissēt
Cum omnes negarēt: domū moerens ia
cturā asini rediit: Tandē etiam ab uxore
ad monitus cū descendisset: illum quem
tanto studio ac dolore asinū quēsierat cē
cognouit:

56. **A**lter pierus nomine ad modū ī cul
tus cum usque ad meridiem arasset:
fessis bobus & ipse labor fatigatus redi
turus in oppidū: aratrum sup asellū prę
missis bobus ascendit: qui cū nimio onē
re grauatus sub pondere deficeret: sen
sit tandē pierus asellū ire non posse: Tū
descendens atque aratrū supra humerum
suum ponens: rursus asellum ascendit in
quiens nunc recte ābulare potes nō enī
tu sed ego aratrum fero.

57. **A**ntes aligerius poeta noster florē
tinus aliquādiu sustētatus ē uerone

opibus canis ueteris principis de la scala
admodū liberalis Erat autē & alter pen̄s
canē florentinus ignobilis: indoctus: im
prudens: nulli rei prēterq̄ ad iocū risum
q; aptus: cuius in eptiē ne dicā facetiē ca
nē perpulerant ad se ditandū Cum illuz
ueluti belluaz dantes uir doctissimus sa
piens ac modestus: ut equū erat: cōtēnēt
Quid est īquit ille q cū tu hēaris sapiēs
ac doctissimus tamē paup es & egenus:
ego autē stultus & ignarus diuitiis prēsto
Tum dantes qñ ego reperiā dñm inquit
mihi similem & meis moribus cōfōmē
sicuti tu tuis & ipse sili ter me ditabit:
Grauis sapiens q; responsio Semp enī
dñi eoz consuetudine qui sibi sunt siles
delectantē.

58^h Vic ipsi inter seniorē aliquādo iu
niorem q; canes prandēti: cū mini
stri utriusq; dedita opera añ pedes dātis
ad eum laceffendū ossa occulte sibi cissēt
remota mensa: uersi omēs insolū dantez
mirabantē: cur ante ipsū solum mō ossa
conspicerētur: Tum ille ut erat ad respō
dendū promptus minime inquit miruz

si canes ossa sua comederūt. ego autē nō
sum canis.

59 **C**olloquebantur aliqui de preuicacia
mulierum que ita quandoq; pstant
animo indurato: ut se mori malint quaz
decedere ex sententia Tum unus mulier
quedam e nostris inquit admodum uiro
contraria semp uerbis ob iurgando rfra
gabatur. p stans in eo quod coeperat ita
ut supior esse uellet: habita semel cū ui
ro graui altercatione maritū pediculofū
uocauit. ille ut uerbū id retractaret uxor
uerberibus contendebat: pugnis: cēdens:
& calcibus quo magis cēdebatur: eo plus
illa pediculofum appellabat. Vir tandē
uerberando lassus ut uxoris pertinaciam
superaret: p funē in aque puteū demisit
suffocaturum se dicens: nisi uerbis eius
modi abstineret: Mulier instantius pse
uerabat & in aqua mentū usq; constituta
uerbum illud continuans: Tum uir ne
āplius loq posset ī puteū demersit tētās
si eam mōtis periculo a uerboꝝ ptinacia
posset auertere At illa loquēdi facultate
adempta & dum suffocaret q loqui ne

quibat digitis exprimebat. nam manib⁹
supra caput erectis atq; ungulis utriusq;
pollicis cōiūctis saltē quod potuit gestu
pediculos uiro obiciebat unguibus enim
eor⁹ digitorum pediculi a feminis occidi
consueuerunt.

60. **A**lter uxore quē ī flumine perierat
querēs aduersus aquā pficiscebatur
Tum quidem admiratus cū deorsū secū
dum aque cursum illam queri admonēt
nequaquā hoc mō reperiretur īquit: Ita. n.
dū uixit: difficilis ac morosa fuit: ut nūq;
nisi in contrario & aduerso flumine & iā
post mortem ambulasset.

61. **P**erebat a duce aurielianensi sub ru
sticis moribus & uita incultus qui
dam qui ei seruiebat ut se nobilez facēt
ei q; apud gallos possessiones ex quibus
solis ruri uitam nobiles ducant: Tū dux
qui nāz hominis callebat diuitē īquit te
facillime possez facere: nobile nūq; possē

62. **E**rat ī oppido nostro terre noue uir
nomie Guilielmus faber lignarius.

A
priapeia supellectile satiscopioſ9. diuul
gauerat hoc uxor iter uicinas: ea mortua
duxit aliam uxorē iuueculaz simplicem
antoninam noie: quę deſponſata preſen
ferat exuicinis ingens uiri tellū Qua er
go nocte primū cum uiro concubuit tre
mebūdā nolebat herere uiro: neq; coituz
pati: Sensit tandē uir quid timeret ado
lescentula: conſolatus q; illā uerū eſſe qd'
audierat ait. ſed duas ſe mētulas habere
paruam ac maiorē quandā. ne te ergo of
fendaz ait. utar hac nocte parua quę tibi
minime nocebit: poſtmodum maiore ſi
tibi uidebitur: Conſentiens puella obſe
cuta eſt uiro abſq; clamore aut necumēto
alquo: poſt menſem uero facta liberior
atq; audentior cum noctu uiro ſuo blan
diretur mi uir iquit ſi libet maiore iam
illo ſorio utaris licet: riſit uir cum ſemi
aſell9 in ea re uideret bonū uxoris appe
titū h poſtea narratē audiui i alioꝝ cetū.

63. ✓ Mbachria mlier piſana fuit pmp
ta ad reſpondēdū: Accedēs hiſtrio
quidam ad illudendū ei: preputiū iquit

asini uos salutat Tū illa euestigio hodie
inquit sanę unus ex suis nūciis uideris:
quo facete dicto abiit confusus.

64 **M**ulier adultera expanderat mane ad
fenestras uarii generis uestimenta
ab adultero data: matrona ante domū trā
sciēs conspectis tot uestibus: sicut ara
nei telas. ita hęc inquit & uestes suas pu
dendoꝝ artificium omnibus ostēta.

65 **R**ogabat quidam contribulem m eū
uirū facetum tempore uīdemię ut
sibi uasa quedam uinaria mutuo concede
ret: Tum ille inquit do uxori expensas
p uniuersum annū ut ea in carnis priuio
uti possiꝝ: Monuit hoc dicto nō esse po
stulandas ab aliis eas res: quaz usus essꝝ
eis necessarius.

66 **P**Erusini habentur uiri faceti ac per
urbani rogauit marituꝝ uxor petru
cia nomine ad diem festum postridie p
festura ut sibi calceos nouos emeret: an
nuit uir eius: & simul iussit anteq̃ domo
abiret: mane gallinaꝝ in prandio coqui:

Vxor cū cibum parasset domus hostiuꝝ
egeſſa conſpecto qꝫ ſimul queꝫ ſūme ad
amabat iuene domū regreditur dato ſi
gno ut ſe intus cū uir ab eſſet ſequeretꝫ:
& ne lōgior mora eſſet aſcendiſ ſcalis ſe
ad terrā proſtrauit ita ut ex hoſtio poſſꝫ
cōſpici Suppoſito aut iuene clunes eiꝝ
cruribus ac pedibus amplexata concupi
to opi itēdebat. Vir enī exiſtimās uxore
ad feſtiuitatē iā proſectam & ſimul tar
dius rediturā ſotiuꝝ rogauit ad prandiuꝝ
dicens uxore prandio eſſe fallendāꝫ Cuꝫ
domū pergerent Vir prius ingreditꝫ ui
ſa qꝫ apud ſcalas uxore ſupra iuene pe
des cōmouēte ho be petrucia iqt p culuꝝ
dei ut mos eſt illis iurandi ſi hoc modo
ambulaueris nūqꝫ iſtos calceos cōſumes

67. **Q** Rebatur ruſtica mulier ſeruulos
ſuos non bene ſe habere faſcinates
uerbis cuiuſdam .uicine queꝫ cū illos col
laudaret nequaꝫ poſtea addidiſſet deus
uoſ benedicat p ut uulgo dici ſolet Hęc
cū adoleſcens audiſſet: nūc cauſam uideo
inquit cur mihi mentula egrius habuit

se his diebus admodū debilitata: nam cū
eam quispiā laudasset: neq̃q̃ addidit eius
modi benedictionem: quo factū est ut fa
scinatam putē: cū postmodū nūq̃ erexe
rit caput Benedic ergo eā te rogo quo pō
res recuperet uires

68 **P**ater cuiusdam amici nři cognosce
bat mulierē uiro insulso ac balbu
cienti nuptam Cū semel noctu ad eā ac
cederet credens uirū abesse: hostiū palā
pulsauit: simulans uiri uocē ac sibi ape
riri hostium: Vir aut stolidus domi exi
stens audita illius uoce Ioanna aperi Ioā
na introduc illū inq̃t nā uidet me ipsū.

69 **R**usticū adolescentē qui florētis an
serem deferebat uenalem conspica
ta mulier quę sibi faceta dicebatur ridēdi
hominis gratia rogauit anserem faceret:
At ille q̃ facillime inquit psoluas: Quid
est iquit mulier sed domū ingredere &
de pretio conueniemus: Ingressus domū
cū p̃staret in snia mulier pretio annuit:
Verum cū superioris ptes egisset petito

anser rusticus. se negat daturū Non enī
se mulierem s̄b agitasse: sed se ab ea com
pressū he dixit Igit̄ re integrata pugna
munere sessoris fungit̄ adolescens: Itē
exconuēto mulier cū anserem postulass̄
renuit adolescens pari rōe se cū illa esse
asserens: nō enī se pretium petitem acce
pisse sed repulisse iniuriam illatam : nā:
se prius a muliere sub actū Cum longiō
progredieretur contentio: supueniēs uir
sciscitatur quē nam hęc sit controuersia
Cupiebam inquit uxor tibi coenam opi
pere parare: nisi hic maledictus īpeditet
cōuenerat enī mecū ī uiginti solidis nūc
postq̄ ītroiuit domū mutata est snīa: du
os amplius requirit: eia uir īquit taz̄ pua
res impedit coenam n̄ram accipe inquit
quod lubet Ita pretiū abstulit & cōcubi
tum uxoris.

40. **V**rials unus e n̄ris notē avaritiæ
sep̄ius ad mensam familię accede
bat: dum comederet degustans uinū an
satis aquatum esset. simulabat aut̄ se id
agere: ut bono uino uterētur: Hoc cū ani
maduertissent non nulli: tandem cōmu

nicato consilio: recentem qñdoq; urinam
pro uino í mensa supposuere: qua hora
uenturú hominē suspicabant: Accessit
ille more suo & cú uriná bibisset nause/
ans ac semieructans magno clamore ab/
scessit minatus mltá illis: qui hoc cōmē/
ti essēt: Illi uero risu coená finierūt: hoc
eius rei machinator mihi post modú ret/
tulit multo cú risu

71. Ater cú filii ebrietatem sepius ne/
quaq; redarguisset conspecto semel í uia
ebrio relectis uerendis turpiter iacente:
pueris quoq; p multis qui circumstabant
ridentibus atq; illudentibus: filiú ad taz/
uerecúdu spectaculu; uocauit. existimás
hoc exemplo ab ebrietate deterrei eum
posse: Ille aut uiso ebrio rogo pater inqt
ubi est id uinú quo iste ebrius factus est
ut & ego etiá eius uini dulcedinem degu/
stem: non ebrii turpitudine absterrius
sed uini cupiditate commotus.

72. Isbinam quē perusinú adolescentē
nobilem atq; admodú dissolutú cú

opprobrio coeteris ex ea familia esset: se
uocauit semel si modo ceculus cognatus
eius senex magne auctoritatis atq; admo-
dum prudens: Et cu; rationibus multis
adolescentez ad meliorem uitaz hortatus
esset: detestans uitia: uirtutes uero collau-
dans: postq; tandē p orauit. Si modo igt
ille composite atq; ornate admodū sicuti
uirū eloquētēm decet: uerba fecisti: uerū
cencies iaz pulchriores rōes ī hanc sniaz
audiui: & tñ nihil eoz quę dicebāt: unq̃
facere uolui. nihil amplius superior exē-
plo q̃ hic uerbis profuit:

73 **E**Rat sermo aliquādo icōetu doctoꝝ
uiroꝝ reprehendentium ī anē eoz
curam: qui multū studii operęq; īquerē-
dis emēdisq; pretiosis lapidibus ponūt:
hic quidam recte inquit Rodulfus ex ca-
merino ducis andegauēsis Cū ad regnū
neapolitanū proficiscere stulticiā mon-
strauit: Cum enī rodulfus ad eum uisen-
dum in castra uenisset. oñdit ei dux pre-
tiosam admodū supellestilē: interq; cete-
ra margaritas zafiros carbunculos & cę-

teros lapides qui magno in pretio hñt.
His conspectis quesiuit Rodulfus quāto
lapides illi estimarent: & quid utilita
tis afferrent: magnū quid estimari dux
rñdit: sed nihil affere lucri: Tum Rodul
fus ostēdam inqt tibi duos lapides decez
florenoz qui mihi ānuatim ducētos red
dūt ac deinde cū ducē hęc admirātem ad
molēdinū quod ipē cōstrui fecerat duxif
set: duos molares lapides ei ostēdit dicēs
illos eē q suoz p̄tiosoz lapidū utilita
tē uirtutem q; superant

74 *S* Ic ipē cuidā camarinēsi qui uisēdi
causa orbē peragrate cupiebat: ius
sit usq; maceratā oppidū pficisci: quod
ille cū effecisset orbē iquit tēraz uniuersū
cōspexisti: nihil aliud eē afferēs n̄ ūd
hūc q̄ colles: cōualles: montes: planiciez
culca atq; inculta loca: nemora: & siluas.
quę ōnia eo loci spacio cōtinētur

75 *R*at perusino cuidā doliū uini sa
pidi & boni admodū paruū: ad euz
p uino cū quidā puez cū uase maufcō

destiaſſet. ſumpto i manibꝫ uafe atqꝫ ad
nares admoto bodie inquit uaf iſtud ad
modum fetet: nūqꝫ i hoc uinum meū in
fūdaꝫ: uade atqꝫ ad eum qꝫ te miſit: iſtud
repora.

76 **Q**Uæ romanę mulieres quas noui di
uerſa ſtate & forma iuerunt domū
curialis cuiuſdā e nꝛis uoluptatis ac pre
mii cā. Is pulchriorē cum bis cognouiſſꝫ
alterā ſemel tantū attingit. tu ne ſe ſperā
te putaret: tū ut iterū rediret cū ſotia ab
euntibus telam lineā dono dedit: non di
ſcernens qꝫta eſſet futura cuiuſqꝫ portio
indiuifione clancula contentio orta ē iter
feminas: altera duas partes ſecūdū opus
exactū: altera medieta teꝫ ſecūdū pſonas
poſtulanter: diuerſę utrinqꝫ uarię qꝫ ratio
nes afferebantꝫ cuꝫ una maiorē ſe laborē
perpeſſam eſſe: reliqua parem fuiſſe con
tenderet: ex uerbis ad uerba deuenerūt
ac unguium capilloꝝ qꝫ certamen. primo
uicini: inde etiā mariti concurrunt diſſi
dii cauſa ignorantes: Vtraqꝫ ſibi uerboꝝ
cōtūneliam illatā aſſerente. uiris cuiuſqꝫ
uxoris cauſaꝫ tuentibus: mulieꝫ pugna

ad uiros defendit uestibus & lapidibus
acta res est: donec concurrentium interuen-
tus prelium diremit: Viri dissentionis
causam ignorantes: inimicitia; seruant.
reclusi in caueis more romano: pānus ē
apud quēdam ob rem indiscussā nondū
diuisus: sed occulte a mulieribus de di-
uidēdo agitur. queritur a doctoribus qd
sit iuris.

77. *E* Suriens quondā uulpes ad decipiē-
das gallinas quę gallo ducē arbore
excelsiorem quo sibi aditus nō erat ascē-
derant: ad gallū blande accessit. quem co-
miter cū salutasset quid in excelsio agis
īquit: nūqd non audistis noua hęc recen-
tia tam salutaria nobis nequaquā gallus cū
rēpondisset: at qui pręnuntia huc accessi-
ait ad cōmunicandū tecū alacritatē aīaliū
omīum. consiliū celebratū est in quo pa-
cem perpetuam omīum aīantiūz intrse
firmarūt: ita ut omī sblato timore nulli
ab altero insidię aut iniurię fieri ampli⁹
queant sed pace & concordia omnes fru-
ant: licet abīr unicuiq; uel soli quo uelit
secure: Descendite igitur & hunc festuz

agamus diem: Nota uulpis fallatiā gall9
bonū inquit affers nūtiū: & mibi gra
tū & simul collum altius protendens: p
specturoq; longius & admiranti similis
in pedes se erexit: Tu quid nam aspicias
uulpes cum dixisset: duos inquit magno
cursu ore patulo aduētātes canes Tū tre
mebunda uulpes ualere inquit mibi fu
ga expedit: anteq̃ illi adueniant & simul
coepit abire: hic gallus quonā fugis? aut
quid times? ait: si quidem pace cōstituta:
nihil est timendum: Dubito inquit uul
pes an canes isti audierint decretū pacis
Hoc pacto dolo illufusest dolus

78 ✓ Ir in dicendo liberior cū quid auda
cius loquens ī palatio pontificis ge
stu loco q; dissolutiori uteretur: qd agis
inquit sorius? quidnam stultus quidem
diceris Tū ille hoc inquit p magni lucri
ponerem loco Non enī alio pacto possu;
carus esse his qui nūc regnāt cū stultoz
hoc tēpus existat atq; hi soli potiā rex.

79. C Hiriacus anconitanus hō uerbosus

& nimiū loquax deplorabat alñ aſtātib⁹
nobis caſum atq; euerſionē Imperii Ro
mani Inq; ea re uehementius angi uide
batur. Tum Antonius luſcus uir doctiſ
ſimus qui ī cetu aderat ridens hominis
ſtultam curam: hic p. ſimilis ē īquit uiro
mediolanenſi qui die feſto cum audiſſet
unū ex grege cantōꝝ qui geſta heroum
ad plebem de cantant recitantem mortē
Rolandi qui ſeptingentis iā ferme ānis
in prēlio occubuit: coepit acriter flere: at
q; inde cū uxor domū reuerſum moeſtū
ac gementē uidiſſet: Rogaſſetq; quid na;
acciſſet noui heu mea uxor inquit; de
functus ſum. Mi uir uxor ait. quid tibi
aduerſi aduenit? ſolaꝝ atq; ad coenā ueni
At ille cū ī gemitu pſeueraret: neq; cibū
uellet ſumere: tandē īſtantiuſ moeroris
cauſam pconſtanti mulieri. an neſcis rē
pondit quē noua hodie audiui. Quo na;
mi uir uxor ait. Mortuus eſt Rolandus
qui ſolus tuebatur chriſtianos. ſolata eſt
mulier in ſulſam moeſtitiam uiri & uix
tandem ad coenā potuit illū perducere.

80 *S*ubiunxit alter similis fabulá stultitię quidam inquit uicinus meus homo simplex audiebat quępiā ex eius modi cātoribus. qui infine sermonis ad alliciendā audientiū plebē prędixit se post die mortē hęctoris recitaturū. hic nř añq cantor abiret pretio redemit ne tam cito hęctorem uirū bello utilē iterficeret. Ille mortē postero die distulit. Alter uero sepius pretiū dedit sequentibus dieb; p uite dilatione & cū pecunię defuissent tandē mortem eius multo fletu ac dolore narrare audiuit.

81 */* Arda oppidū est i montibus nřis situm in eo cū uir simplex uxore cū altero coeuntem depřhendiss;. Illa se statim semimortuā simulauit psternēs se ad terram similis defunę Accedens uir propius: ac mortuam credens coepit illacrimans brachia uxoris fricare Tū illa subapertis oculis tāq ad se paulū ruer sa: Cū petisset quid nam sibi accidiss; se nimio timore pcussam dixit & cū eā consolari stultus coepisset ac si qd uellet pe

tere iussisset uolo iquit illa iures te nihil
uidisse: statim cū id iurasset mulieri ua-
litudō restituta est.

82 **C**ossus de riciis eques florentinus
magni uir animi: ac seuerus uxo-
rem habuit teldam noīe uetulam & mi-
nime formosa; hic coepit in ancillā quā
domi habebat oculos conicere: & cū se-
pius eam molestasset: illa ad patrona; rē
detulit: suasiť ut assentiť: ac certo ī loco
sub obscuro rosso assignaret ī quem pro
āncilla se telda clam cōtulit. Accedens ad
locū rosso: ac uxorem p ancilla diutius
transiens: Tandem demissa mentula nī-
hil agere potuit: Tū exclamans uxor eia
eques inquit merdose. si hic ancilla exti-
tisset recte cum ea rem habere potuisset
Tum miles o he Telda mi p deuz inquit
hic meus sotius prudentior ē q̄ ego. Nā
postq̄ te pro ancilla ignarus attigit: stat ī
ille malā carnē te esse cognouit. Ac ppte
rea retrocedens me destituit.

83 **A**bibat florentinus admodum no

bilis uxorem litigiosam ac puerfam que
quottidie ad religiosuz confessorz uel ut
aiunt deuotuz suū querelas uiri & uitia
deferebat. hic equitē reprehendebat iur-
gabatꝫ qꝫ aliquñ uerbis admonitꝫ uxoris:
& ut pacē itē eos ponēt rogauit uiꝫ ad cō-
fessioꝫ ptōꝫ. qꝫ fca nō dubitabat cōuēturā
eol concordia: paruit eques Et cū religio-
sus eū peccata sua explicare iussisset. Ne
quaꝫ est opus inquit: Quicquid enī unꝫ
cōmisi & multo plura etiam ab uxore ti-
bi sepius recitata exiterūt.

84 *F*Vit nup florētis homo cōfidens ac
temerarius nulli arte deditus. Is cū
legisset apud medicū quēdam nomen ac
uirtutem ceteraz. pillulaz: que ad uarios
morbos conferre dicebantꝫ: existimauit
homo ridiculus se illis solis pillulis de
facili medicuz euasoz: Confecto eoz ma-
gno numero urbem egressus coepit ua-
gari per oppida & uillas medicine arteꝫ
professus. ad omnē autē egritudineꝫ has
pillulas accōmodabat: eaz que cura aliq-
casu ualitudinē recuperant. Cū huius fa

ma p crebuisse stulti apud stultos: qdaz
qui asinū suū amiserat rogauit hominē
nunquid remediū ad reperiendū asinū
haberet: Assensit ille: & ei sex pillulas d'
glutindas dedit Quibus sūptis abiens
postero die cū asinū quēreret cogentibus
pillulis de uia discessit laxādi uētris grā:
& in arundinetū forte diuertit. Ibi r̄pto
asino pascente: medici sn̄iam & pillulas
ad celū laudibus extulit: Ad hūc post mo
dum ueluti alterū Esculapium magnus
fiebat rusticoꝝ cuncursus qui audierant
medici medelas etiam ad reperiendos a
sinos accōmodatas.

85. ¶ **N** seditione quadam ciuitatis florē
tię qua ciues p statu rerū inter se
certabant: cum quidam alterius factiois
ab aduersariis magno tumultu occideret
unus ex his q longe aberant gladios exē
tos conspiciens atq; homines concursan
tes p constatus est a circumstantibus qd
nam ibi ageretur: Tum unus noīe petr⁹
degus Illic inqt magistratus ciuitatis at
q; offitia diuidunt. Nolo inquit ille res

tam caro constant. atq; euestigio recessit.

86 ¶ Vm coenarent mecū cōtribules nō
nulli hoīes ad facetias prompti mī
ta ridenda inter coenandū dicebāt. Inter
quē unus sū ridens: Cechinus īquit me
dicus arretinus accersitus ad curandum
quandam formosā adolescentulā quē sa
liendo cōtorserat genu: in cōponendo cū
& tibiā femiē & coxam p alba; ac mollē
aliquandiu tractasset erecta est mentula
maiorē imodum: Ita ut subligaculo con
tineri nequiret: Tū suspirans cū assure
xisset: atq; illa quid pro ea cura sibi dari
uelleret quēssisset: Nihil sibi deberi rēdit:
Quēssita cā: pares enī in opere inquit su
mus Ego enī tibi membrū contortū di
rexi: tu mihi item aliud erexisti.

87 ¶ Quētib; non nullis doctis uirīs
de insulsitate atq; stultitia multorū
Narrauit Antonius luscus uir facetissi
mus cū olim ab roma uincētiā proficisce
retur addidisse in suā societatem uenetū
quendam qui p raro ut uidebatur equi

tasset q cū senis diuertissēt ad hospitium
inquo alii etiam p multi cū equis erant:
maneq; ad iter se quisq; pararet solus ue
netus sedebat ad fores otiosus atq; ocrea
tus. Admiratus luscus hoīs negligentia
& tarditatem qui cū ceteri ferme in eqs
essent: ipē solus quiesceret: admonito ut
si secū proficisci uellet equum ascēderet
cām morē p constabat. Tum ille atq in
quit tecū ire cupio: Sed equū meum mi
nime inter alios recognōsco: Igitur expe
cto quoad reliqui equitarūt: ut qui solus
equus in stabulo remanserit sciam esse
meum. Cognito hoīe stupore Antonius
paulū cōmoratus est quoad stultus ac sti
pes ille unicū rlictū equū caperet p suo

88 *M* Os est loquendi: cum quēpiā prē
nobis cōtemnere uolumus ut dica
mus. Ego te cencies indie oppigneratu3
relinquerem apud cauponulam tabernā:
Racello bononiensi uiro pmp̄to ad res
pondendū quidā inter iurgandū hoc idē
in cētū hominū obiecit. Extollens prudē
tiam suam Racellū uero despiciens. Tu

racellus hoc tibi iquit facillime concedo
Cito. n. res magni pretii & bonę dari pi-
gneri possūt. At uero tu Ita neq̃q̃ uilis
& abiectę es conditionis: ut si quis te p-
omēs fori tabernas & cauponas circūfer-
ret nemo te pro greo quideꝫ numo uellet
accipere. hoc dicto & circūstantibus risū
mouit: & dicacitateꝫ hominis dicacitate
compressit.

89 Hortabat̃ foeneratorem iā senē ami-
cus ut desisteret afoenore & aīę suę
saluti consulens & corporis quieti. pluri-
bus q; suadebat uerbis ut se ab ea mole-
stia simul & infamia uite uindicaret. Tū
ille ut suades inquit. hanc artē desinam.
Nam oīa mea ita iam male respondēt ut
necesse sit uel inuito hoc exercitium reli-
quere: nō conscientia peccati Sed timorē
amittendi pta foenus relicturū p̃fessus.

90 Vm hoc in Corona recitaretur: Si-
milis hic fuit cōtribulis meus ait
p uetulę & nomē rtulit meretricis: Quę
iam etate confecta stipē ī elymosinaꝫ pe-
tēs: bñ facite aiebat ei: quę peccatū rliqt

& attem meretriciam. increpata ab hoie
noto q̄ mēdicaret quid uis agam inquit
Iam nemo me amplius requirit: necessi-
tate ergo nō uoluntate ait ille peccatū re-
linquis: cū peccandi nulla adsit facultas.

91 **V**m secretarii essent aliquando cū
pontifice martino ac sermo de face-
ciis incidisset retulit ille fuisse doctore
bononiensem qui cū a legato quid instā-
tius peteret fatuus ac demēs. ab eo appel-
latus est: hoc audito q̄do me demétez eē
cognouisti. Adhęc legatus cū id t̄p̄is di-
xisset: Non recte inquit alter arbitraris:
Tunc enī fatuus fui cū te ignarum legu
doctore iuris ciuili feci: erat enī doctor
legatus & pay doctus: Hoc dicto ignorā-
tiam legati oñdit.

92 **A**lter epūs. s. electensis Romani cu-
iuspiam dictū retulit: Cū cardinli
Neapolitano hoī stolido atq; indocto re-
deunti a pontifice Romanus ciuis obui-
asset: Cardinalis uero qui mos suus erat
continuo rideret: petiuit a sotio quā nam

ob causam cardinalē putaret ridere. Qui
cum id se nescire rēdisset: atq̃ iquit stul-
ticiam pontificis ridet qui se adeo īmeri-
tum Cardinalem fecit.

93 **S**Ubdidit & alius duo facete ab ora-
toribus hī duo abbates ordinis san-
cti bñdicti erant concilii constantiensis
dicta: Qui cum ad petrū de luna antea a-
pud hispanos & gallos pontificē nomie
consilii cōuenissent: atq̃ illis hīs spretis
duos coruos se adiū dixisset: minime mi-
ruz uideri debere alter rēdit: Si corui ad
eiectū cadauer accederent ex pbrans ei q̃
a concilio damnatus pro cadauere hēret

94 **D**em in altercatione quā sup iure
pontificatus cum ipso habebant:
cū petrus dixisset: Hic est arca noe: desi-
gnans apud se ius esse apostolicę sedis:
Et in arca noe iquit belluę fuerūt pmlte

95 **L**ibrarius meus Ioannes noīe q̃ nup
ex ea quā uocant britānia redierat:
retulit mihi ī coena ad octauū Idus octo .

bris penultimo martini anno: quēdam
miracula quę se uidisse afferebat homo
doctus. & minime mēdax: primū inter-
ligeri: biturgias & pictones: pluiffe exq;
ea pluuiā sanguine pfusos lapides uidei
Hoc quoniā ſēpius accidiffe hiftorię pro-
diderūt: minus mirandū uidetur: qđ ſe-
quitur nequaquā credidiſſem: niſi aſſeuerā-
tis iurandū acceſſiſſet ī feſto petri &
pauli apoſtolorū. qđ eſt menſis Iunii ait
quosdam meſſores in patria ſua cū p̄die
neſcio quid foeni in agro r̄liquiſſent: cō-
tempto die ne foenū amitteret: r̄diſſet
ad metendum id quod unica hora effici
potuiſſet. Sed dei iudicio meſſor̄s diuti⁹
uagatos eſſe p̄ agrū metentes neq; aliud
quicquid die noctu q; agentes abſq; cibo &
ſomno neq; uero pluribus diebus aut il-
los agrū exire aut alios ad illos ut ſciſci-
tarentur quid nā id ſibi uellet Cum mlti
circunſtarent fatuos illos eē exiſtimātes:
uidiſſe ſe illos moerētes librarius aſſeru-
it. Quid uero poſtea illis acciderit neſci-
re ſe dixit.

¶ Sic alter ex ſeruitorib; meis Rolet⁹

nomine: patria rothomagenſe ſe haud diſ-
ſimile miraculū uidiſſe ex contēptu ſan-
ctorū dei affirmauit: eſſe ait iuxta Caſtel-
lum ciuitatis parochiaꝝ quādam dicatam
Beato Gotardo: cuiꝰ ſolennis cuꝝ adeſſet
dieſ: parochiani omnes ingens de more
feſtum cū proceſſione & pompa agebāt:
Adoleſcentulam uero alterius parochie
Cū illos derideret: Nomē qꝫ Sancti ſper-
neret: & eorū cerimonias: ſe in eiꝰ contēp-
tū filaturā dixit. Ad deinceps colū ſūp-
ſiſſe & fuſum Hęc autē ſbito manibus
& digitis magno cū doloꝛ hęſiſſet. Ita ut
aueſti nequirent: Adoleſcentulā uero mu-
ta eſſet facta nutu nam uoce non poterat
dolorem & cauſam ſignificabat. Tandem
accurrēte hominū mltitudine ducta ad
altare ſancti queꝫ contempſerat: atqꝫ ibi
uoto ſuſcepto: & iſtitutā uocē: & colū fu-
ſum qꝫ emanibus cecidiſſe: Hęc i ſua pa-
rochia accidiſſe dixit ita idubie ut mihi
incredulo aliquā fidem facere uideret.

97 Icebatur inter ſecretarios pōtificis
coſ qui ad uulgi opinioneꝝ uiuerēt

miserrima p̄mi serui ute Cum haud q̄q̄
possibile esset cuꝫ diuersa sentiret place
omnibus diuersis diuersa probantibus:
Tum quidam ad eam s̄niam fabulaꝫ ret
tulit quā nup̄ ī Alemaia scriptam pictā
q̄ uidisset. Senez ait fuisse qui cū adoles
centulo filio p̄cedente absq̄ onere asel
lo quē uenditurus erat ad mercatū profi
ciscebatur: p̄tereūtibus uia quidam in
agris opus facientes culpauerūt q̄ asellū
nihil ferēteꝫ neq̄ p̄r neq̄ filius ascēdiss̄
Sed uacuū onere sinerent: cū alter sene
ctute: alter etate tenera uehiculo egeret:
Tum senex adolescētē asino imposuit
ipse iter pedibus faciens: hoc alii conspi
cientes inculparūt stulticiam senis quod
adolescente qui ualidior esset asinuꝫ sup
posito ipse etate confectus pedes aselluꝫ
sequeretur in mutato consilio atq̄ adole
scente deposito ipse asinū ascendit pau
lū uero p̄gressus audiuit alios se culpan
tes q̄ paruulū filiū nulla rōne etatis ha
bita tāq̄ seruū post se traheret: ipse asel
lo qui p̄r erat insidens his quoq̄ uerbis
pmotus filiū asello secum sup̄imposuit

hoc pacto iter sequens interrogatus inde
ab aliis an suus esset asellus cū annuiss;
Castigatus est uerbis q̄ eius tanq̄ alieni
nullam curam haberet: minime apti ad
tātum onus: Cū satis unus ad ferēdū eē
debuisset hic homo p̄ turbatus tot uariis
fñis cum neq; asello neq; ambobus neq;
altero sup̄ impositis absq; calūnia p̄gre
di posset Tandem asellū pedibus iūctis
ligauit atq; baculo suspensū suo filii q;
collo sup̄ impositū ad mercatum deferre
coepit: Omnibus p̄pter nouitatem spe
ctaculi ad risum effusis ac stulticiam am
boy. maxie uero p̄ris icrepantibus: Indi
gnatus ille supra ripa; flum̄is consistēs
ligatum asinū in flumen deiecit Atq; ita
emisso asino domū rediit: Ita bonus uir
dū om̄ibus parere cupit nemini satisfac
iens asellum perdidit.

98 **R**ecitabant aliquādo littere corā po
ribus florentinis narrantes quedā
de hoīe nō satis rei publice accepto: Cū
uero nomē illius sepius referri ī litteris
neceffe fuisset accidit ut nomini illi add'

retur p̄fatu ut dicam paulu Tum unus
ex astantibus l̄ay rudis existimans uer-
bu illud honorificu eē & magna aliquā
laudem in p̄fati uerbo cōtineri: ac si sa-
pientissimū scripsisset Statim uociferare
coepit Rem indignā esse ut homo im-
bus hostis p̄i p̄fatus appellaretur.

99 § Imilis huic contribulis meus mat-
theotius noīe homo rusticus risu
multis cōmouit. Nam die festo in conui-
uio sacerdotum cui p̄parando ipse non
nulli q̄ alii p̄fuerant: Cū post cibū gra-
tię sacerdotibus plures enī ex longīquo
cōuenerant agende essent: huic cui nego-
tiu de mandatū erat admodū senex uer-
ba faciens: p̄es mei si quid defuit uobis
inquit ignoscite: nō fecimus quod debui-
mus: sed pro mō facultatis n̄e tractaui-
mus uos secūdum uestram ignorātiā:
putauit. hō rudis qui aliquod uerbu re-
sonans querebat se id pro sūma laude di-
xisse ac si prudētiā aut sapiētiā dixisset.

100 Ir doctissimus atq; humanissimus

omnia; Antonius luscus rettulit nobis
interloquendum post conuiuium re riden-
dam: Est cois loquendi modus cu quis ue-
tris crepitu edidit ut circustantes ad bar-
bam eius qui nihil debet dicant senex q-
dam uincentie barba ad modu plixa uo-
catus a creditore in iudiciu coram presid-
ciuitatis uir ugolottus biacardus fuit uir
doctus atq; seuerus cu; multis uerbis ia-
ctabundus clamitaret se nullius ulla i re
debitoru esse repetens sepius nihil cuiq;
se debere facesse hinc ugolottus ait: atq;
hanc tua feridam barbam ocius que nos
malo odore coturbat amoue: Cu; ille stu-
pidus q obrem feteret adeo grauitur po-
stulasset referta est inquit ugolottus om-
nibus bombis qui usq; ab omnibus edi-
cti sunt: cum ad barbam illius qui nullu
habet debitu reiciantur hoc dicto pfacere
illusit hominis iactantia: ridentibus om-
nibus qui aderant.

101. ¶ Vm coenaremus i palatio pontifi-
cis no nulli inter quos: & secretarii
erant: orto sermone de eorum ignoratia quorum

doctrina omnis ac scia pēdet: ex scriptis
formulis: neq; eay causas afferūt sed tan
tum dicunt: sic scriptū supiores stilo re
liquisse Racellus bononiensis admoduz
uir festiuus hi similimi sunt inquit no
tarii cuiusdam & nomen retulit cōciuis
mei ad quē euz duo accessissent contractū
uenditionis inter eos conficiendi gratia:
atq; ille sumpto calamo scribere icipiens
quesisset eoz noia & alter Ioānes: philp
pus alter sibi nomē esse dixissent: tñdit
e uestigio notarius id istrumētū ita eniz
appellant confici inter se nō posse quere
ribus illis causā. nisi inquit uenditor Co
radus emptor uero titius uocet: hęc enī
sola noia in formulis suis didicerat roga
ri aut iure consistere hic contractus ne
quit. Cum uero noia se mutare nō posse
dicerent: Ille in snia p staret: quoniā ita
formule sue cōtinerent: homines missos
fecit cū non auderent noia imutare: abie
runt illi ad aliū relicto hoīe insulso q se
crimē falsi subire existimauit si scripta
informulis nomina cōmutasset.

2 **I**ncidit etiam sermo inter iocandū
de stultitia nō nulloꝝ qui oratores
mittuntur ad principes: Cūq; aliqui no/
minati essent: ridens antonius lusc⁹ Nū
quid nam audistis florentini ur̄i temeri/
tatem me intuens quem populus floren/
tinus ad Ioannā Reginam quōdam nea/
politana[m] destinauit: Franciscus is fuit
noīe doctor legum licet admodū indoct⁹
qui cū reginę mandata quēdā exposuiss³
postridie ad eā reuerti iussus audisset in/
teriz reginā haud aspernari uiros pꝛefer/
tim forma conspicuos Ad reginam redi/
multis ultro citroq; dictis Tandem se cū
ea secretiora quēdā loqui uelle dixit: Tu³
regina cū hoīem ī remotius conclaue ad/
uocasset: existimans aliquid esse occultius
quod cōmunicandū cū pluribus nō esset
stultus ille qui sibi de pꝛpria forma plu/
rimū persuaserat. Reginā cōcubitus po/
stulauit Tum illa nihilo īmutata uultum
hoīs īspiciens. Comiter: nūquid ait hoc
tibi florentini in mandatis quoq; dedere
Tacentē atq; erubescensem oratorem: ut
huius rei mandatū afferret dicens: abire

ase absq; indignatione iussit:

103. Ir doctissimus Cincius Romanus
mibi sepius rettulit rem haud cō-
temnēdā q̄ uicinus suus mīme insulsus
homo sibi accidisse narrabat: ea est eiuf-
cemodi: Surrexerat is alñ ad lunę splēdo-
rem existimans circa diluculum esse: cuꝫ
nox esset intempesta ut proficisceret̃ ad
uineā suā: p̄ ut est mos romanis uineas
diligenter coler̃. Egressus porta ostiensi
excitis enī custodibus ut ea aperiret̃ ro-
garet mulierē cōspexit se p̄cedentem:
existimans uero aliquā esse quę deuotio-
nis gr̃a sanctum paulū uisitare. Cū exar-
sisset in libidinem gradum p̄perauit ut
eam consequeretur Cū ad eam appropin-
quasset ad semitā a recta uia diuertit. hic
homo celerius ambulauit ueritus ne mu-
lieris occasionē oblatā amitteret: progres-
sus paulum ī diuerticulum mulierē com-
prehēdit: tacentē ad terrā strauit cogno-
uitq; quo facto illa subito euauit r̃lieto
fetore sulfureo: homo in terra herbida se
sentiēs paulū absteritus surrexit domū

q; rediit: demonis eam illusionem fuisse
omnes arbitrantur.

104 **A** Derat angelottus episcopus anna
ginus cum hęc Cincius recitasset:
& alterá huic similé fabulam dixit Affi
nis inquit meus noie eú appellás Cum
noctu urbis deserta p ambularet: obuia;
mulieré quá existimabat & quidem spe
ciosam forma: ut uidebat cognouit: Tu;
illa ad eú teréndú í hominis turpissimi
formá uersa Et qd egisti inquit? Equidē
te insulse decepi Tum ille ut lubet intre
pidus inquit: & ego tibi Culú maculaui

105 **H** Vmanissimus ac facetissimus uir
Antonius luscus Culpantib; no
bis ingratitudinē eor; qui ad fatigandos
homines sunt prompti: ad promerédū;
remissi: uicentinus íquit meus qui aduo
catus erat homini prediuiti sed auaro cū
multotiēs illi in causis affuisset: neq; qc
q̃ tulisset p̃mii: Tandem difficiliore in cá
qua sibi adesse ad eum defendendú roga
ret: die ad tuenda; causam prescripto Eo

172
autē cliens ficus & pſica aduocato miſe-
rat ad tribunal acceſſit: Aduerſariis mul-
ta contra illū dicentibus ſemp claſo oī
tacuit Neq; uerbū ullū q̄uis laceſſentibz
illis unq̄ ptulit Admirantibus ſingulis
Cum cliens quid nā ſilentiū id ſibi uel-
let p contractareſ perſica iquit fiſcuſq;
que miſiſti ita oſ meū congelarūt: ut ne-
queam uerbum proferre.

106/17 Edicus indoctus: ſed uerſutus Cu;
infirmos adhibito diſcipulo uiſita-
ret tangens ut moris eſt pulſum ſi que;
grauiorē ſolito ſenſiſſet: culpā in egrotā
conferebat aſſerens aut ficus aut pomu;
aut quid aliud a ſe prohibitū comediſſe:
Quod cu; ſepiſſime faterent̃ egri: uir di-
uinus uidebatur: qui ita errores morbo
laborantiū aīaduerneret. hoc admirat⁹ ſe-
pe diſcipulus rogauit medicum quo nā;
modo pulſus ne tactu: an alia quada; oc-
cultiori diſciplina perciperet: Tu; ille p
eius inſe obſeruantia hoc arcanum reſe-
raturu; pollicitus: Cum puenio ad cubi-
culum egroti ait: Circūſpicio in primis

diligenter si quid reliquiarum aut fructuum cu-
iuspiam aut alterius rei in paupumeto su-
persit ueluti si castaneae aut ficus corticeae
uel mitis testam aut pomorum frustra aut a-
liud quippiam uideris commetor infirmum
tale quid ex his comedisse: Et sic egrotum
in continentiam in morbis grauioribus
incuso: ut uidear procul a culpa si deterius
se habuerint haud multo post discipulum
& ipsum quoque cura medendi suscepta sepi-
us eodem modo egros culpabat asserens
edendi formulam ab se datam excessisse: &
aliquid edisse pro ut ex reliquiis coniectu-
ra assequi poterat. Semel ad rusticanum in
opem hominem accessit cui cum ualitudine
pristinam se euestigio restitutum promi-
sisset si normam suam seruaret: data nescio
qua portione abscessit postridie reuersus
Cum rediisset grauiori morbo eger affli-
gebatur: Hic homo stultus ac rudis cum
nesciens cum huc illuc deflexisset oculos:
Nullasque eiusmodi reliquias uidisset
estuans animo Tandem sublectulo aselli clitel-
lam conspexit tum clamitare euestigio coe-
pit. tandem se percipere cur deterius se ha-

beret eger: magnū excessum esse ab eo factum: quo mirabatur illum mīme mortuū esse: Asinū quippe egruz comedissee afferebat existimans sellam d'cocti asini uelut os carnis reliquias uideri: Instulticia sua deprensus homo ridiculus mltus ad risum excitauit.

107. **O** Ppidum est bononiensiū noīe medicina eo missus est potestas ut aiunt hō rudis atq; imprudens adquē cuz duo litigantes de re pecunaria accessissēt ac prior qui creditorez se dicebat: sibi pecuiaz cētis ex causis d'beī dixiss; uēsus: i debitorem potestas: Male quidem te habes ait: Cur non huic debitū reddis? Cū negaret alter se quicq; debere cum iam illi satisfactū eēt: Cr̄ditore statū increpauit qui peteret quod non deberet: ille rurs; causam suam tuente: ac debiti rōem afferente debitorem: iterum acrius increpauit qui rez tam manifestam negaret. At ille aliis rōnibus in mediū adductis cur solutus esset debito: potestas quoq; creditore obiurgauit qui peteret rem solutam

Ita cū sepius se adutriusq; uerba uertiss;
Vir ridiculus utraq; pars iquit ē uictrix
& uicta quo licet abeat. Ita conuentū re
indiscussa dimisit hoc recitatū ē inter so-
cios: Cum quidam nobis notus sepius i
eadem re sententiam mutaret.

108 **A** Grotabat apud nos mlier quā nēui
Ioanna noīe. accedens scitus & do-
ctus medicus ut morbum curaret: urinā
cuius seruandę cura adolescētī filię i nup-
tę de mandata erat ut moris est postula-
uit hęc autē oblita suā p̄ egrę urinā me-
dico oñdit: Statī mulierē indigere coitu
medicus affirmauit. Cū id uiro nūtiatū
extitiss&: curato in coena opipare stoma-
cho cū uxore cōcubuit. Illa cū hoc sibi ex
debilitate molestissimū ess; ignara ei cō-
siliū medici erat clamaretq; sepius ob rei
nouitatem. Quid agis mi uir: me quide;
occidis: Tace inquit uir. Hęc optima est
ex medici sñia ad te curadū medela: Na;
isto quidē pacto liberaris: & restituetur
ualitudo: Neq; cū fefellit opinio. Na; cū
quater eam subagitaiss& postero die ōnis

febris ab scēssit Ita medici deceptio cām
prēbuit sanitatis.

109. *R* Em similem in oppido ualentis q/
dam accidisse contribuli suo inter/
iocaudum recitauit Ait adolescentulam
nuptaz notario ad modū iuueni Quē nō
multo postq̃ ad uirum iuerat graui mor/
bo egrotā coepit: adeo ut ōnes moriturā
existimarent Nam & medici sanitatem
desperauerant: & mulier adolescentula
amissa loquela: oculis clausis intercluso
spū mortua uidebat̃ dolebat uir tā cito
eripi uxorem quā raro cognouerat & eaz
ut equum erat sūme amabat. decreuit er
go cū uxore ante q̃ ea expiraret coire: Se/
motis omnibus: cum nescioquid acturū
secreto se dixisset uxorem cognouit. Illa
euestigio tanq̃ uir nouā uitam in corpus
eius indidisset: coepit spūm ducere atq;
oculis sub apertis post paululum: loqui
& submissa uoce uirū appellare Qui cū
letus rogasset nunquid uellet: potum pe
tiuit: Quo & de īceps cibo dato cōualuit
Cuius cām prēstiterat matrimonii usus

Exemplo igitur arguitur morbis mlieꝝ
eam rem plurimum conferre.

110 ¶ Verebatur aliquādo de conditioē
tempoꝝ ne dicam hoīum qui in ec
clesia principatū tenent: Nam posthabi
tis doctis ac prudentibus uiris indocti &
nullius pretii homines extolluntur: Tū
Antonius luscus nō est magis pontificū
q̃ ceteroꝝ principuꝝ culpa: apud quos fa
tuos & ridiculos hoīes in deliciis haberi
doctrīa uero excellētes rīci uidem⁹: Erat
olim ait apud illū priscū canē princeꝝ
ueronēsem p iocūdus homo nomine no
bilis rudis atq; indoctus: sed facetiaꝝ grā
acceptissius cani & ob eaꝝ rem ab eo erat
enī clericus pluribus ecclesiis donatus h
cū oratores uiri excellentes ad archiepi
scopum mediolanensem antiquiorem il
lum qui ciuitati impabat a principe mit
terentur se in eoꝝ societate contulit: Ex
positis mandatis oratores cū reuerti uel
lent Nobilisq; ut erat homo cōfabulator
risum archiepiscopo mouisset: potestate
fecit: si quid ab se uellet petere archiepi

scopus branchum quēdā magne digni-
tatis sibi dari nobilis postulauit: Tu3 ri-
dens archiepiscop9. hoīs stulticiam: uid'
quid petas inquit: Maior hęc est res q̃ ui-
res mee ferre possit homo enī es inscius
līay & apprime indoctus: atq statiz & cō-
fidenter rñdit nobilis: more quidem pa-
trio id facio Nam uerone nulla litteratis
uitis sed indoctis & insciis bñfitia con-
ferūtur: risimus facete homīs dictū: qui
quod uerone stulte fiebat & alibi fieri de-
bere arbitrabatur.

/// **M** Agistratus est florentię quē officia
les honestatis uocāt. horū p̃cipua
cura est in iure meretricibus dicendo cu-
rando q; ut in ciuitate absq; molestia esse
possint: Accessit ad eos semel meretrix
questam ī iuriam damnū q; a tonsore il-
latū q in balneū accersitus ab ea: ut par-
tes īferiores raderet: rasorio ita cūni par-
tem incidit ut pluribus diebus homīes
admittere nequisset: Exquo damni infe-
cti illū accusabat amissi lucri restitutio-
nem perēs querit quę sit futura sñia.

112 **A**vdiebat religiosus ex his qui uiuē
in obseruantia dicunt̃ uiduam for
mosam florentię peccata sua confitentez
cum mulier interloquendū uiro hereret
& faciem suā ut secretius loqueret̃ pro
prius admoueret anhelitus autem iuue
nilis concalefecisset: coepit tandē qui iace
bat capud erigere adeo ut paulo hominē
torqueret. Cum ille molestia carnis osci
tans & se contorquens cuperet mulierez
abire illa uero penitentiam ī iungi sibi
peteret: pñiaz īquit ille ididisti tu mihi.

113 **I**n monte barchio oppido nobis p
pinquo hortolanus mihi notus cuz
semel uxor iuvene: quę pānos lotū ierat
absente ex horro domū reuertisset: Cupi
ens quid mlier se mortuo dictura & quē
ad modū se hītura essz audire: se in aula
ad terraz mortuo similis resupinus pro
strauit. uxor cū domū onerata linteis ue
nisset ī uento mortuo put credebat ma
rito dubitans herēbat aīo statim. ne uiri
mortez lamentaretur: an prius ieiuna. n.
meridiez usq; p māserat comederet: fame

urgente: cibum capei decreuit: Et frustra
succidie supra prunas imposito propere
comedit: nihil pre festinatione potans:
Cum sitiret nimium ob carnes salvas sup
to urceolo scalas coepit descendere: ut ui
num ex cellario hauriret: Superueniens
de improviso uicina ignis petendi gratia
cu subito scalas ascendisset: statim mulier
abiecto urceolo sitibunda ueluti tunc re
pente uir exhalasset aia: ex clamare tuc
coepit: & morte eius multis uerbis plan
gere: supuenere ad ululatu ploratu q; ui
cinia omis: uiri ac mulieres ob mortem
ita; repentina: lacebat eni uir atq; ita spi
ritu continebat clausis oculis ut omnino
expirasse uidetur. Tade cu uisu eet satis
ludox dedisse uociferate mlier spiq; quo
nuc facia misera: Ille apertis oculis male
inquit uxor mea nisi euestigio potuz ua
das Ex lacrimis ad risu omnes conuersi
sunt: audita presertim fabula & ca sitis.

114. A Dolescentula bononiensis nouiter
nupta querebat apd' honestissimam
matronam mihi uicinam se acriter nimium

ac pſepe a uiro uapulare. Querenti quaz
ob rem matrone respondit uirū egre fer
re eā dū matrimonio uteretur ī mobilē ī
modū trunci pmanere Cur non inquit
illa uiro obſequeris in lecto & uolūtati
pares: Tum illa nescio dñā quomodo id
fiat ait. Nunq̃ enī aliquis me docuit quō
id agendum eſſet. Nam ſi id ſcirem non
paterer me uerberibus a uiro cedi. Rīſit
mlier ſimplicitatē puellę quę etiam quę
natura p̄cipiunt̄ feminis ignoraret. Hoc
uxori poſtea per iocū recitauit.

115 *B* Arnabos princeps mediolani fuit
admodū mulierofus: Is cum aliquñ
ſolus in horto ſemotis arbitris cū mulie
re quaz amabat laſciuius iocaretur ſupue
nit de improuiſo religioſus quidam Cō
feſſor eius cui ppter ſapientiaꝝ & aucto
ritatem ſemp ad principē patebant for̄s
erubuit ſimul & indignatus ē princeps
in ſperato confeſſoris aduentu: paulo q̃
cōmotior ut eū reſponſo caperet: Quid
inquit ageres ſi tu quoq; cuꝝ eiꝛſcemodi
muliere ſecreto in lecto eſſes? At ille qd

me deceret ait scio: Quid uero factur⁹ ne
scio. hoc responso iram principis flexit:
Cum se quoq; hominē esse & labi posse
fateretur.

116 **R**Obertus ex albitioꝝ familia uir do
ctus & phumanus habebat famu
lum quēdā insulsū: obliuiosum & inge
nio tardo: Quē ille magis humanitatis q̃
utilitatis cā domi nutriebat: Hunc aliqñ
cū certis mandatis misit ad amicū suum
dignū noīe q̃ habitabat prope trinitatis
pontez: ad quē cū accessisset rogatus qd
nā a patrono afferret noui: ille oblitus pa
troni uerboꝝ ueluti stupidus & cogitabū
dus qd diceret hēsitabat: Conspēcta ho
minis queꝝ probe nouerat taciturnitate:
Satiꝝ scio inquit quid uelis: & ostenso p
grandi lapideo mortario cape hoc ait: &
ad patronū tuū nam id postulat q̃ p̃muꝝ
feras: hūc Robertus mortariū humeris
ferrentem a longe cū aspexisset cogitans
quod erat id ad puniendū famuli obliui
onē factum cum appropinquasset malū
tibi insulse ait: qui non recte uerba mea
percepisti: redi iquit euestigio: Nam taz

grā de nolo: & minusculum porta: ille su-
dans & pondere fessus: cū se errasse fate-
retur ad amicū reuersus aliud quoddam
tertio reportauit Hoc pacto isulfitas ho-
minis est multata.

117 **V**idam e nostris florētinus adoles-
cens haud magni cōsiliū amico nar-
rauit p agrādi orbis cupiditate se mille
florenos uelle expendere: ut quanti esset
nosceret: Tu3 alter cui probe notus erat:
satius est inquit duo milia expendas ut
des opam ne cognoscaris.

118 **A**ntes poeta noster cum exul senis
esset & aliquādo in ecclesia minorū
cubito sup altare posito cogitabundus a-
liquid secretius scrutaret aīo accessit ad
eum quidam nescio qd molestus petens
Tum dantes dic mihi iqt quē est maxia
omīu3 belluay: At ille elephas respōdit
Cui dantes o elephas sine inquit me
maiora uerbis tuis cogitantē & noli esse
molestus.

119 **L**orentinus peregre ciuis pfectus
Cum post annū qua die domu3 re

diit uxorem parturientē deprehendisset
egre hoc ferebat suspicans uxoris pecca-
tum: consilii tñ causa: penderet aīo quēsi-
uit a uicina matrona nobili & per acuta
an filius sibi duodeciꝫ mensiū nasci pos-
set at illa stulticia hoīs conspecta uix cō-
solata: certe inquit. Nam si tua uxor qua-
die cōcipit asinū forte uidisset more asi-
nē anum integrū partū gestabit: Acqui-
escens uir matronę uerbis: & ei gratias
agens: q se suspicioē: haud pua uxore
magno scādalo liberasset natū puerū suū
dixit.

120 **E**Xtra portam perusinaꝫ est ecclesia
sācti Marci: In ea Cicero sacerdos
in die solenni quo plebs omnis conuene-
rat: cū sermonē de more haberet postre-
mo inter cetera frēs inquit magno quidē
errore liberari a uobis cupio: hac quadra-
gesima cū audirē confessiones uxorū ues-
trarū nō reperi quę non pfiterētur se fi-
dem uiro inuiolatā seruasse: uos autē fer-
me omnes fassi estis alioꝝ uxores cogno-
uisse. Ne ergo hac indubitatione diutius
uerfer: sciñ a uobis cupio quę aut ubi nā

sint istę mulieres fututę.

117 **Q**uo tempore florentini cū pontifice gregorio bellū gerebant Oratores perusinoꝝ qui a pontifice desuerant florentiam pro subsidio uenerunt hoꝝ unus doctor cū longā orationē exorsus p̄mis uerbis tanq̄ prooemii loco date nobis de oleo uꝛo dixisset Alter festinus hō cui ā bages uerboꝝ odio erant. Quid hoc est oleum inquit: Oleum tu postulas cū milite egeam? uel cū nō habeamus militē An oblit? nos arma postulatuꝛos uenisse Cum ille hęc uerba sacre scripturę eē responderet. Bella res est inqt alter: Nos quideꝫ hostes sumus ecclesie & tu sacraꝫ scripturā in nostrū auxiliū profers: Riserunt omnes hoīs festiuitatē qui doctoris supfluaꝫ uerboꝝ sup stitionē cuꝫ ad calcē ueniendū esset eiusmoī dictis lusit

118 **A**D urbanū quoq; quintū pontificeꝫ auinioneꝫ pusini oratores numero tres cū accessissent: pontifex auteꝫ graui mōbo teneretur tñ homines ne diutius

suspensos teneret ad se uocari iussit: Ad
monitos añ ut paucis loquerent̃. Vnus
doctor qui orationeꝝ longá in uia quá hí
turus esset ad pontificem menti cōmen
dauit: nulla ratione híta morbi aut quod
in lectulo iaceret: multis uerbis usus est
Ita ut pontifex sepius molestiá audiēdi
prese ferret Cuꝝ tandem indoctus ille p
orasset Quęsiuit p sua humanitate pon
tífex Nunqd aliud uellent Tum alter ex
oratoribus qui & dicentis stultitiá & pō
tíficis molestiam pcepisset: pater inquit
sanctissime habemus hoc í mādatis nr̃is
ut nisi nobis euestigio p hisque petius
feceritis satis: hic sotius hic meus anteq̃
hinc recedamus uobis iteꝝ referat sēmo
nē suū: Quo facete dicto: Cū arrisissꝝ pō
tífex Oratores euestigio expediri iussit.

119. *B* Ononiēses oratores ingalliá missi
cum mediolanū puenissent barna
bouē principē honoris gr̃a uisitarūt. Ro
gati ab eo primo congressu quinā essent:
bononiensium & ciues & legati si uobis
placet qui mos é loquendi rñdent. Comi

iter ab eo accepti dimissi q; Cū iaz uercel
las deuenissent recensentes quę haeten⁹
egissent: uenit in mentem uerboꝝ quib⁹
ad barnabouē usi erant. Et cū unus male
ab eis dictum diceret si uobis placet naz
etiam si displiceret: tñ bononiēses: & ci
ues & oratores essent omēs suā snia⁹ ap
probarūt: Id pperaz prolatū neq; ex eorū
dignitate asseuerātes: Cōmuni igitur con
silio ad retractanda ea uerba mediolanū
reuerſi principem adierunt Tum senior
& qui doctior uidebatur princeps iquit.
Cum uercellis essemus: uenit in mentē
dixisse nos tibi Nos bononiēses oratoꝝ
& ciues esse si tibi placeret. insulse & isci
te dictum: Nam placeat an displiceat su
mus bononiēses & ciues & oratores Ri
sit princeps ad cētera seuerus hominum
stultam curaz sibi placere asserens quod
hi essent quos credebat.

120 **I** Oānes petrus Cuius senēsis ad face
ciaf & iocos promptus semel romę
iuitatus ad potū Magne enī & ęstas erat
a bartholomęo de bardis Cū plures una

conuenissemus tum potādi tum ornādi
hoīs cā: atq; esset unicuiq; ut moris ē añ
potū paīs particula oblata: sūptū panez
cu; alii comederēt: solus partē suā serua-
bat í manu. rogatus cur & ipse nō ederet
Ridens bartholomeus íquit hic tuus pa-
nis ultra omnes quos uiderim reuerens
ē ac modestus: Nam cum sēpius hūc ad
os admo uerim nullo tñ pacto potis sū:
ut uelit uinū preire: Risimus omnes fa-
cete dictū eius qui existimabat Cibū nō
sēp í magna prēsertiz siti preire opōtere

121. ¶ Verebatur uir quidam cum uxori
uestem magni pretii fecisset: nunq̃
se matrimonio usū quin amplius aureo
numo computari posset: Cui uxor: hoc q̃
dem inquit tua accidit culpa: Cur enī nō
totiens concubitu uteris ut numlo grego
constet.

122. ¶ Retulit mibi Burdegalensis Cardi-
nalis quendam contribulem suū cū
sero domum rediisset Clamare coepisse
crus uehementer dolore uxor cū oleo ro-
saceo crus p unxisset stuppa & lana addi

tis fascia ísup linea circunvoluit: Homo
cū dolore premi se diceret ac gemens me
dicū postularet: aduenit ille & paulatim
leniter q; magnū enī dolorem prę se fe
rebat directo crure cum palpitans nihil
in illo morbi esse diceret: tū rusticus: Er
go hoc alterum crus porrigens quod do
leo est inquit Stultitia ē hoīs p̄ocunda.
qui qd' doloret a medico eēt ad monēdus

123 **A** Micus quidā nī aurū ase repertuz
noctu p̄ sōnū referebat incetu. tu3
qdam ne tibi accidat ait: quod meo uici
no cui aux in stercus cecidit: Cum som
nū narrari posceremus: uicinus inquit
noster somniauit ductuz se a demone in
agrum ad aurum effodiendū. Et cū mul
tum reppisset: non licet inquit nunc de
mon auferre: Sed signa locū ut recogno
sci a te solo queat: Cū alter quo signacu
lo uterē peteret: Caca hic demon inqt
Nam hoc maxio mō nullus hic esse aux
suspiciabit: & tibi soli res nota erit. An
nuit uir: & statim exp̄gefactus sensit se
in lecto Ventrem admodū laxasse: inter

fetorem & stercus cum surrexisset domū
exiturus capiti caputeum ultimo impo-
suit: In quo muscipula ea nocte stercus fe-
cerat: Iniquo fetoꝝ p̄motus inquinatū ca-
put & Cēsariē lauit Ita aureum somniuz
in merdam rediit.

124^p Etrus de uineis uir doctus & pru-
dens federici impatoris secretarius
fuit qui cum hostis esset alexandri tertii
pontificis ac bellū terris ecclesię inferret
petruz is italicus erat ex inuidia aduersus
eū ab barbaris orta lumine priuauit: deīde
poētētia duct⁹ iniq; enī egerat asciiuit eū
in secretius consiliū suū: Cum impator
angustia rei pecuniarię premeretur con-
sultuit petrus uires ecclesie suis met opi-
bus contendas capienda & conflanda esse
ad usū belli. Is tū p̄fisis erat ecclesiay oīa
ōnamēta aurea atq; argētea itē quę zona
quę cingebat tēplū meōrabilis erat. placuit
consiliū federico & spoliis ecclesiay exer-
citum parauit Tum petrus imperatori i-
quit: Iniuriay abs te in iuste mihi illataz
ultus suz: tu mihi hominu3 odia cōpasti

Ego tibi deum ex sacrilegio reddidi ini-
micum: Omnia tibi deinceps in deteri-
or cadet. Ita postea fuit. uictor tandem Alex-
ander superbia fregit imperatoris: Hoc dicto
monuit res sacras ad profanum usum trans-
ferri non oportere qui secus facerent a deo
puniri.

125 Cum duo Iudei Ex ueneciis ubi ha-
bitabant se bononiam contulissent
accidit ut alter morbo correptus interiret
Cupiens superstes defuncti Cadaver Ve-
necias deferri Cum palam id fieri prohibitum
esset: minutatim concisum in paruo dolio
posuit admixtis diuersis aromatibus &
melle ita ut mirum in modum suauis odor
ex dolio prodiret. Hoc uenecias ituro iu-
deus alteri commendauit Qui cum nauicula
secum per canale ferrariam dolum deferret: ac-
cidit plures una nauiculam conscenderant
ut florentinus quidam prope dolum confid-
eret: & cum nox superuenisset motu odore do-
lii: ac suspicatus aliquid ad usum edendi
reconditum esset clanculum ore doli reposito
coepit quod intus erat de gustare: & cum
sibi cibus sapidissimus uideretur: totum se

dolium edendo ea nocte paulatim cōsūp-
sit. Existimās se rem optimā comedisse
Egressurus ferrarię nauem Iudeus cū do-
liū auferret. sensit ex eius leuitate uacuū
esse. Tum iudei cadauere: cū se fraudatus
uociferaret. Tandem cognouit florentin⁹
se iudei sepulcrum esse.

126 Elotypus uxoris sūma cura torque-
batur ne cum altero rē haberet sēp
dies ac noctes ad eius custodiam itent⁹:
huic dormienti p somnu3 fit enī ut quę
uigilātes uersamus aīo: in somnis sēpi⁹
occurrant uisus est dēmon quidam uxo-
ris securitatem polliceri: si quis admone-
ret: uellet facere: & cū per somniū admi-
sisset: idq3 sibi p gratū fore diceret simul
premiū pollicitus: Cape hūc ille inquit
ānulū & diligenter in digito serua: nam
dum in eo hunc gestaueris: nūq̃ te uxor
in scio cum alio concubet. prę gaudio ex-
citatus a somno. sensit se digitum hūc ī
uxoīs cūno: optimuz quidem eius ānuli
zelotypis remedium ne uxores ignoran-
tibus uiris possint esse īcontinentes.

127 ¶ Vidam uini potator egregius inci-
dit in febrem ex qua multo maiore
solito siti contraxit Accēsi medici cu-
de remouenda febre & siti quoq; maui-
cula agitarēt: febris tñ īquit egrot⁹ remo-
uende officiū & onus sumatis uolo: siti
uero mihi curandam relinquire.

128 ¶ Cardinalis de comitibus uir crassus
& corpulentus Cū aln uenatū īssēt
esuriens circa meridiem ad prādiū descē-
dit sudans ad mensam gēstus enī: erat ac-
poscens ut uentus flabello sibi fieret: Cū
ministri abessent diuersis rebus occupa-
ti: Iussit quendam euerardū lupi scrip-
torem apostolicū sibi uentū facē ad ille
nescio id uestro more cū rñdissēt ut scis
ait & tuo mō cardinalis facito. Tū ille li-
bens hercle & suspenso dextro crure pē
grandem uentris crepitū edidit. eo pacto
se uentulū facere solitū dicens: quo exi-
tati omnes multi enī iam aderant ad ri-
sum maximū sūt compulsi.

129 ¶ Eodem modo Cardialis tricaricēsis

Alto de comitibus se monēti rēdit. Nā
cū cardinalis esset: uite dissolutioris Alt⁹
uero illum in uenatione admoēret mltis
uerbis ad melioris uite mores: Auditis
alti uerbis in eum paululum respexit. &
euestigio se ī equi caput rēflectens uētris
crepitū edidit ingentē. Inquiens ad bar-
bam tuam: quo solo respōso abiit osten-
dens q̄ti faceret suas monitiones.

130. **M**ulier capite ob defectum cutis ab-
raso: euocata foris a uiciā ob rez ne-
cessariam in memor prę festinatione ca-
put tegere domo egressa est: Ea conspica-
ta altera femina increpat: qd' nudo capite
atq; ī uenusto in publicū prodisset: Tum
illa ut caput tegeret uestes retrōsus a na-
tibus sublatas cū caput coopire uellet cu-
lum detexit Ridere qui aderant coepere
mulieris factū quę ut leuis pudoīs culpā
uitaret maiorē contraxit Hoc eos respi-
cit qui paruū delictum grandiori celere
occultare quērūt.

131. **F**rancisco de ortonā Equiti neapoli

tano quē ladiſlaus Rex p̄fecerat ciuita
ti peruſing: lre & ab uxore: & ab ianuēſi
mercatorē: Cui mutuo creditas pecuīas
debebat ſimul redditę fuerunt alterę ab
uxore rogabant ut domū rediret: cōiugal'
officii & fidei datę citos reditus ad monē
tes alterę ut creditā redderet pecuniā poſ
cebant: mercatori ut ſquū. erat ſe q̄ p̄mū
ei ſatis eē facturū r̄ndit: paruulaz nescio
quā dilationē petens: Vxoris uero deſid'
riū multis blandiciis & pollicitatioibus
lenibat: ſe illuc eueſtigio acceſſurum ſcri
bens: & oīa facturū p̄ quę r̄ſarciret amiſ
ſas coniugii uoluptates: utēs p̄ut ad uxo
rem par erat uerbis paulo laſciuioribus
īquibus & illud erat adiectū ſe eaz m̄tri
mode cognituruz ſeu ut uerbis ſuis utar
futiturū: In obſignandis epistoſis ad mē
catorē uxoris: ad uxorez uero mercatoris
litteras inſcripſit Accepta uxor eplā. mi
rata eſt admoduz: nihil ſibi r̄nderi ad ea
quę ſcripſerat. ianuēſis uero p̄ lectis ad
ſe litteris cū reſ iocoſas atq; uxorias con
tinerent inquibus illud erat p̄ſcipuum
ſe reuerſurū & cū ea ſępius coitutu: atq;

alia paulo obsceniora existimans se uer-
bis deludi ad regem profectus est osten-
tans lras ac conquerēs sibi p numis de-
bitis coitū pmitti seq; satis fututū fuis-
se eo die clamitans quo illi pecunias cre-
didisset: omnibus ad risu; conuersis ma-
gis post modu; epistolay errore cognito
risere.

132. Ontribulis meus dantes noīe cui;
ferebatur parū pudica cum sepissīe
admonitus esset a sotiis ut phiberet tur-
pitudinē domus: uxore acrius increpabat
Illa multis lacrimis iuramentisq; honesta-
tatem suam tuebatur asserens ea a mali-
uolis cōfingi qui eoz quieti inuiderent:
psuasus uir eiusmodi uerbis cum adhuc
amici i increpanda uxore pstant ho be-
ne me his uerbis obtundatis amplius.
dicite inquit. illa ne an uos sua errata me-
lius nostis? Cum illi uxore affirmarent
illa uos omēs mentiri affirmat. Cui soli
magis q̄ uobis presto fidem.

133. P Etrus masini ciuis nr̄ admodū mō-
dax inloquēdo fuit: Is cū senex diē

obiret suū condito testamento: nihil pre-
ter dotē r̄liquit uxori: Hoc illa cū grauif-
sime ferens apud uirū se post positaꝝ ne-
q; sibi ab eo q̄cūq; reditū quererēt: conten-
deret q; multis cū lacrimis. ut aliqd' sue.
senectuti s̄b sidiū legaret̃ uocate. notari-
ū ac testes uir moribūd⁹ iqd' ut aliqd' re-
linquatur uxori quibus subito accersitis
adstante uxore ad testes. cōuersus petr⁹
hec. me obtundit ait ut aliquid sibi reli-
quam: ei ergo ut morem geraꝝ uos testes
aduoco qui adestis. me sibi relinquere fe-
tidiorē & ampliorē uuluaꝝ aliqua alia
huiusce ciuitatis: hoc dicto ridentes om-
nes abiire. elusa m̄liere ac moesta respō-
sione uiri.

134 *V*charus uir omiū Vrbaniſſimus
narrare solebat mulierem quandaꝝ
haud sp̄nendę formę uicinā suaꝝ quę ste-
rilis erat quęſiſſe ſēpius a sacerdote com-
patre ſuo an ſcīret aliquā. medelā ad libe-
ros concipiendos: Illū poſtremo ānuīſſe
ac mandaſſe ut die iouis eiufmodi rei ap-
ta ad ſe ueniret Cū accēſiſſet filioꝝ cupi-
da mulier ad camerā ſacerdotis: utar inq̄t

ille. incantatione. quę inducit multas uarias q; illusiones ut quę nō fiunt: fieri uideantur itaq; cōstantia & firmitate aī op⁹ est: ne res ī cassum euadat: Videbitur tibi ut te tangam osculer: amplexer: & secretiora etiam fatiam quę uir tuus cōsueuit. Attñ nihil eorū erit S; ita uidebitur ex ui uerborū quibus utendū est quę. est adeo efficax ut quę non sunt esse uideāt Consensit mulier cōfidens cōpatris uerbis: & se. has pręstigias paruifatturā dixit. Sacerdos multis pactis signis dictis q; ī aurē secretioribus uerbis coepit mulierem osculari & in lectū sternere Cum illa tremebūda quid nā compater ageret quereretur: Non ne prędixi anna inquit quę nulla essent pro ueris uisum rei. Ita mulierem credulā; bis cognouit affirmās id nihil esse. hoc pacto mulier se delusā; falsa imagine existimans rediit domū.

135. ¶ Eremita quidā paduę erat Ansuin⁹ noīe tempore francisci ducis patauini septī. hic cū uir sanctus hēret mltas mulieres etiam nobiliores p confessi

onis spēm: ad concubitū pellexit uulga-
ta tandem Neq; enī diu hipocrisis celari
potest celerum fama: captus a prētoře cū
multa confessus esset: ad franciscū dedu-
citur is ad scito secretario ex suis quoda;
iocī causa sciscitabat̃ ab heremita noīa
mulierū q̃s cognouisset: Quas cū mltas
etiam ex domesticis familiaribus uxores
protulisset: scribebat noīa secretarius ut
ex inde causam risus eliceret Cū tandem;
nominādi finē fecisse uideret̃ peteret q;
dux an plures supasset Ille uero constan-
ter negaret: asperius arguebat hoīem: &
uiz minabatur secretarius nisi omēs ret-
tulisset: Tū ille suspirans scribas & tuas
quoq; ait: atq; eam addas numero aliarū;
quo dicto & calamus prē dolore e mani-
b⁹ secretarii excidit Et dux ī maximū ri-
sum est conuersus rectū factū esse dicēs
ut qui tanta uoluptate reliquorū. maculas
audiebat: & ipse in eorū cetū adderet̃.

136 *L*orentie Iuuenis quidā cū nouercā
subigeret: ac supueniens pī filium
ī stupro uxoris deprehendisset rei noui-

tate indignitate q; p̄motus. clamando ob
iurgare filiūz coepit acriter Ille tergiver
sando: peccatū excusabat: Cum diutius e
lationibus uerbis ambo concertarent: cla
more excitus: sup̄uenit uicinus quidā ad
iurgia cōponenda: ignarus rei cū peteret
cōtētionis cām illis obdomesticam turpi
tudine silentibus instabat uicinus uehe
mentius ut causam noceret: Tandem cuz
p̄r in filiū culpaz reiiceret: Tū filius pri
or hic pater meus admodū indiscretus ī
quit milies matrē meam futiuit: me etiā
tacente: Nūc quia semel uxore suam co
gnoui: ut rudis atq; inconsultus celū cla
moribus ueluti īsanus replet: Risit ille
facetū filii respōsū & p̄rez quoad potuit
solatus discessit.

137. *F* Ratres quida; ordinis mīoꝝ decre
uerant accersito pictorē ut imaginē
beati francisci pingeret: Sed in forma pi
cturę dissidebant Cum alter Stigmaticū
alter ad populū p̄dicantez: alius alio mō
pingendum censeret. in ea disceptatione
cū uniuersū diem consumpssissent. nulla

certa sñia pictorem dubiū quid nām age
ret relinquētes dormitū ierūt pictor in
specta fruz insulsiatē cum se delusū
putaret: figuram eam pinxit fistulaꝝ so/
nantē: alii laqueo suspensum dicūt Sta/
tim abiit: figura īspecta frēs cū pīctoreꝝ
ut male multareꝝ quēssīet: ille uero pe/
dibus sibi consulūssēt: existimantes sū/
mam religioni cōtumeliaꝝ illatam pīcto
rem ad poenam quērebant.

138 **E**st in Regno ūgarię. moris ut post
missam celebratam omnes qui ad
st̄ oculis lipiētibꝝ accedētes ppius altaꝝ
a sacerdote aqua in calicē effusa oculos cō/
spergantur: dicit aut̄ interī. sacerdos uer
ba quēdam ex sacris litteris bonā ualitu
dinē precantia: Accessit ad ungariam olī
sacerdos quidam florentinus cū phippo
qui hispanus cognominabatur. hic cum
astante Sigismondo Rege missā dixissꝝ
accesserūt ad eū plures lipientes ut aqua
de more oculos aspergerent: At ille exi/
stimans id nimio potu & crapula conti/
gisse assumpto calice: Ita enī fiei uiderat

adstantes resparsit dicēs lingua Itala: Be
ueti meno che. fiatī morti agiādo: Quod
intelligens rex idem q̄ impator risuꝫ cō
tinere nō potuit postridie uero icōuiuio
ioci cā uerba sacerdotis referēs lipientes
ad iracundiam & cēteros omnes ad risuꝫ
commouit.

139 **R**usticus quidam e n̄ris roganti pa
trono fundi quo maxime tempore
pluribus laboribus implicarentur: mēse
maio respondit. sciscitanti causam id eīꝫ
mirū uidebatur: cum id temporis quēdā
ab opere. rustico uacatio esse uideē: Quo
niā iqt tūc & n̄ras & ūras nos uxores su
bigere oportet.

140. **A**omanus quidam nobis notus ascē
dit semel macerieꝫ ī arūdineto sitā
ac similis ad populū cōcionāti: coepit ad
arūdines loqui differens multa de urbis
statu: Inter dicendū ex leui aura arudinū
capita coeperunt flecti. homo ridiculus
qui sibi arundines pro hoībus finxerat
tanq̄ pro concione gr̄as agerent: nō tāta
reuerentia inquit dñi romani naz ego ex
uobis minimus sum hoc postea in puer

bii locū uenit.

141 **M** Os est in oppido quodaꝫ piceni ut
qui porcū occidisset: Vicinā ad coe
nā iuitaret quidam quo pacto eam impē
sam uitaret: cōpřez consuluit Dic inquit
ille cras porcū tibi ac nocte furto ablatuꝫ
& simul nihil tale alio uerēte claz porcū
nocte subripuit: Mane conspiciens por
cū sibi ablatuꝫ ad compřez pfectus: alta
uoce querebatur porcū sibi furto subrep
tum: Tuꝫ alter recte sapias mi compř iqt
ita enī te docui locuturū. cum ille sēpius
& p deos omnes iuraret id uerū esse: bñe
agis rñdebat & secūdum consiliū meum
Cum ille iuramento iteraret: hoc mō te
loqui debere antea monui respondebat &
sanū cōsiliū dedi tibi: tandē elusus abiit

142 **E** ambulabat pusinus quidā puicū
cogitabundus ac moestus. quem cū
obuius interrogasset quid eū torqueret:
atqꝫ ille respondisset se pecuniaꝫ debere:
quā nequiret exoluere uade inquit stulte
istas cogitationes creditori relinque..

143 *f* Acinus canis dux armoy opa ghebeling factionis cicinū igressus: Ex composito guelforum tantum bona diripuit his consumptis coepit & ghebelinorū domus exinanire tanq̃ guelforū bonis refertas: cū illi apud ducem quere rent se cum ghebelini esset idigne spoliari tu3 facinus ue3 dicitis filii mei ghebelini estis omnes Sed bona sūt guelfa: hoc pacto nullo factionis discrimine bona omiū3 direpta sunt.

144 *A* Dolefcens bononiēsis stupidi ingenii & insulsi uxorem duxit adolef tulam forma egregia: prima nocte ignarus rex: ut qui nūq̃ mulierē cognosceret matrimoniu nō cōsumauit mane rogat9 a sotio quomō res nocturne pcessissent: suspirans male inquit Nam cū diu quessisset uxoris concubitus tandem illam absq; foramine consueto: ut aiebāt ab se repertam: cognita illius stulticia soti9: tace inquit obsecro neq; uerbū hifcas cū res sit magni pudoris ac piculi si palam fiat. Ille cōsilium & simul auxiliū cum

petisset Ego laboreꝝ pro te sꝑibo ait hoc
foramen faciendi: si mihi sꝑptuosā coe-
nam uelis pꝑbere. Sed octo dieꝝ spacio
mihi opus est ad hanc rem cū admodum
sit difficilis pꝑficiendam: Annuit stultus
& secreto illū noctu cū uxore collocauit:
ipse alio lecto recubans: Trāfacto spatio
cū uia esset adeo patens amici opa ut sen-
tes non essent timendi: accersito uiro mꝑ
tū diuqꝫ se sudasse iquit iobsequiū eius
& tandem confectū foramē qd' querebat.
docta adolescentula uiro gratulata ē. ami-
ci labores cōmendans stultus cuꝫ uxoreꝝ
pꝑforataꝫ iuenisset letus & sotio grās egit
& coenam pꝑsoluit.

145 *P*astoris cuiusdam in riuo frigundo
oppidulo montano uxor cum sacer-
dote consueuerat ex quo filium suscepit
educauit qꝫ i pastoris domo cum puer eēt
septenis Sacerdos pastorem benigne al-
loquutus ait tandem euꝫ puerū filiū suū
esse: rogare ut sua uoluntate puer migra-
ret minime hoc fiet pastor iqr: Ego pue-
rū pro me uolo: qui sit domi natus. male
enī ageretꝫ mecū & cū patrono meo inqr

si omnes agnos qui ex ouibus alieno
ariete compressis oriuntur tradere; arietum
patronis.

146 **I**n consilio puſino Rusticus cum gra-
tiam certam quereat: tanquam in honesta po-
ſtulantem ciuis. unus contradixit: post die
admonitus homo tres asinos frumento
onustos domum eius qui contradixerat de-
duxit. post quartum die sententia mutata mul-
tis uerbis rustici causam ciuis egit: tum
uicinus eius interloquendum ad ſotios inquit
auditis ne quem admodum asini rugium in
frumentum susceptum iocatus.

147 **N**ives quidam suffultus uestes hyeme
bononiam proficiscens: repto inter
montana rustico qui unica tantum & ea
contrita tunica indutus erat: admiratus in
tanta ui frigoris niues enim & uentus erat
hominis patientiam rogauit numquam fri-
geret. minime alter cum leto respondisset
uultu: stupenti responsum: dicenti quod ego
sub pellibus algeo: tu seminudus non sen-
tis frigus. Si tu inquit ille omnes tuas uestes
ferres sicuti ego meas tu quoque nequaquam

frigeres.

148 **C**U piebat ex oppido p gula mōtan⁹
desponsare. uni ex uicinis iuuenēz
filiam. quā ille conspīcatus cū ut nimin⁹
teneram & adolescentiorez respueret. in
sulsus p̄r maturior est inquit q̄ opineris
tres enī iā filios peperit ex clerico sacer
dotis nostri.

149 **R**ugis ea ē nobilis ī occidēte ciuitas
Adolescētula haud admodū secreta
fatebat̄ prochiano peccata sua. ille cū itē
cētera quēssisset an debitas decimas trade
ret sacerdoti: p̄suasit ēt coitus decimā eē
reddendā quā iuuecula: ut se gre alieno li
beraret: statī p̄soluit: domū tardius reue
sa admirāti uiro causā morē absq; ullo ti
more dixit. uir rē dissimlans post quadri
duū parochianū ad prandiū uocauit non
nullis adhibitis quo res fieret notior: cū
federēt ī mensa: uir narrata prius fabula
ad sacerdotē uers⁹ postq̄ tibi iqt rex oīū
uxoris meę debet̄ decima: & hanc quoq;
accipies: & sim̄p uas stercoī & urina uxo
ris plenū ori ad motūz haurire. in mēsa
compulit.

150 **S**utor quispiā florētis ad uxore non
recte ualentez medicū sibi notū rō-
gauit adire ille abñte uiro domū pfect⁹:
uxorē ei⁹ licet reluctatē cōpressit ī lectu-
lo: uir rediens cū medicū abeunte qui se
recte mulierē curasse dixit offēdiss⁹: uxo-
rem lacrimatē capite dissoluto iuenit me-
dici perfidia cogita rē dissimulauit: & post
octo dies sūpto pretiosiori pāno ad uxo-
rem medici pfectus dixit se ab eo missū
quo sibi iterior tunica ea cocta uocat⁹ fie-
ret: Opus erat ut mlier quę forma ē egre-
gia maiori ex parte nudaretur: quo rōti⁹
corporis mensura capi possit ad uestē re-
cte perficiendā: nudatā remotis arbitris
Sutor cōprimīt parē uicē medico reddēs
quod & postea obiecit.

151 **L**orentinus: q sibi scitus uidebat⁹
uiduę filiaz cu⁹ despondiss⁹ uxoris
domū ut sit sēpius accedens abñte aliqñ
matre adolescētulam cognouit: Ex uultu
filie cognita re mater iurgare acriter coe-
pit illam: quę se domū q de honestasset
deū testās matrioniū illud minie ratū ēē

15
futurū. & se atturā enixe: ut id solueretur.
rediēs uir qui id obseruabat abñte socru
cū moestam iuuenē deprehēdisset: quesi
ta cā m̃ris s̃niaz de distrabendo matrimo
nio itellexit Quid tū ille: m̃ri obseq uo
lo rñdit Alter est in tua potestate iquit:
Cū illa modū quereret antea ait iferiores
partes egisti: nūc supior euadas oportet:
ut p cōtrariū actū dissolutio matrimonii
fiat: Consēsit illa: & matrimoniū dissoluit
Tandē illa uirū: ille uxore alteram duxit
In eius nuptiis prior sponsa affuit & cū
ambo p̃teritoꝝ memoria inuicem s̃bri
dere coepissent: Videns hęc noua uxor:
& aliqd suspicās mali: noctu rogauit ui
rū & quid ille sibi uoluisset risus. tergi
uersantē obtūdendo cōpulis ut fabulā re
ferēt & simul illius stultitiam accusaret
nūc uxor cōtristet iquit illā deus quę taz
fuit amens: ut id notū feciss; m̃ri: Quid
enī opus erat ut m̃ri uī cōcubitū referet
stulta: Me qde; ñr famulus cēties cogno
uit: neq; ullum unq; uerbu; ame inotuit
m̃ri. tacuit uir sentiens sibi debita; mer
cedem repensam.

15

152 F Oenerator Vicentinus religiosum
magne auctoritatis uirum continuel
sermōes de more ad populū hñe hōrabat
sepi⁹ ut acriter iueheret cōtra usurarios
detestaret⁹ q; q̄ maxie uitiū: qd' p̄cipue
in ea urbe uigeret adeo q; instabat: ut qñ
q; esset molestus religioso: Admiratus u
nus taz cōtinuo instante pro eius rī casti
gatione cuius questū ip̄e faceret: quesiuit
quid sibi tā frequēs sollicitudo uellet: Tū
ille ita meriti sūt iquit hoc in loco q̄ artē
usurariā exercēt: ut cū pauci ad modū ad
me accedant nihil faciā lucri. Sed si cete
ris foenus dissuasū erit: cessabūt ipsi: &
puenient ad me oīuz reliquoz emulumē
ta: hoc mihi postea religiosus ridens ret
tulit.

153. C Aninus coquus aronti pistoriensis
qui ueneciis coquinariā exercuerat
in conuiuio secretarioz rettulit fabulam
admodū iocūdā: Venet⁹ iquit isulsus fu
it qui p̄ in iuriā uapulauit cū filius hēre
cuperet: qui acceptā iuriāz ulciscerent⁹:
uxor autē esset sterilis rogauit amicū qui
filioz p̄creandoz opificē se optimū p̄fi

tebat: ut sibi hoc munus impenderet filii
procreandi. Illo opaz studiū q; pollicitus
mariti uice fungebat. Interī cū semel re
lictō ad serēdū agrū uiro: neqd eius opē
impedimēti afferret p urbem uagaretur
obuiō ac maiora minitanti inimico o ho
quassans caput tace stulte inqt: nescis bñ
quid contra te agat domi Si qdē id sciŕs
ne dū cōtineres minas: Sed timeres tibi
fit iam mihi crede fit qui cito faciet uin
dictam nostram.

154 **A**Ddidit & alterius ueneti haud ipa
rē stultitiā qui cū equuz ascendisset
rus iturus calcaria ī sinu deferebat. Equ
us pigre tarde q; cū ambularet ille calca
neis armos sepe pcuciēdo tu non moue
ris en inquit: Si scires quid ī sinu habeā
mutares passus.

155 **N**arrauit quoq; aliam fabulā: in qua
plurimū risimus: ait pharmacopolā cir
cūforaneū uenetias uenisse cui⁹ ī uexillo
pictus erat priapus pluribus ligacis di
stinctus. Accessit quidaz uenetus. qd illa
distinctio significaret querēs: ille p iocū
ait mēbrū suū esse eius nature: Vt quaz

mulierē p̄ma tantū pte cognosceret mer
catores faceret. Scd̄a milites tertia duceꝝ
quāta pōtīfices & pretiū p̄ q̄litate p̄soāꝝ
petebat. id credens stult⁹ cōmunicata re
cū uxore domum uocauit hominem pa
cto pretio ut sibi filiū militēꝝ faceret cū
ad coitum cū uxore uentū esset: maritus
simulans se abire clanculū post lectū se
cessit: & cū illi gignendo militi intēti ef
sent: profiliit fatuus: & culū sefforis ma
nibus uehemēter premēs ut quartē quo
q; ptis bñfitio utereꝝ p̄ Sancta dei euan
gelia. hic erit papa iquit putans se sotiū
fraudasse.

156. ✓ Enetus triuisiuꝝ profecturus equo
conducto uehebatur seruo pedibus
iter faciēte. intereunduꝝ cum equus serui
crus calce percussisset ille dolore mot⁹ ab
repto saxo equū ulcisci cupiens caū in re
nes patroni proiecit: credidit stult⁹ equū
id egisse: cū seruus qui tardius ex uulne
re incedebat increpareꝝ a dñō nequeo ci
tius proficisci iquit exequi calce quo me
afflixit: tū ille ne cures inquit: Est uideo
admodū calcitrosus Nam & mihi quoq;

modo calcē magnū in tēnes dedit

157. **V**lpes olim fugiens in uenatione
canes diuērit ad rusticū q̄ ī area tri
ticū terebat rogans ut se a canibus tuere
tur: & simul pollicita ē nūq̄ se eius pul
los gallinaceos lēsuraz. ānuit rusticus cō
ditioni & sūptis paleis furcula uulpē te
xit: aduenit unus & item alter ex uenato
ribus uulpē quērēs: rogabat autē rusti
cuz nūquid uulpē fugientē uidissz: & iter
eius: ille uerbis uulpez per certā uia dis
fugisse: nutu uero & oculis lateī s̄b paleis
innuebat: illi potius ad uerba q̄ nutū res
picientes abierūt. Tum rusticus detecta
uulpe Serua inquit mō pmissa naz uerb
meis euasisti cum dicerē te abisse: at illa
quē sibi timēs p rimā iter paleas rusticū
cōtemplabat̄ diligēter: Verba tua īquit
bona fuerūt Sed actus satis mali. dictuz
in eos qui unū uerbis: aliud re agunt.

158. **N**otus mihi florētinus Romę ēptu
rus necessario equū: pactus ē cū uē
ditore q̄ uiginti q̄q̄ ducatis aureis pre

rium carius equo postulabat se. xi. datuꝝ
in presentia reliquoꝝ uero se debitorem
eius eē uelle. anuit uēditor. postridie cuꝫ
residuū peteꝛt: solutionē recusans serua
cōuenta emptor iquit. Pepigimus qdem
ut debitor tuus sim futur⁹ si se aut̃ satis
fecisset non se amplius futurū debitore

159 **B** Onella quidā histrio p̃facetus pol
licitus ē ob paucos numos se quē
dam ferrarienseꝫ q id admoduꝫ cupiebat
diuinū esse facturū. Accersito ut una se
cū in lecto cubaret uētū tacitū. uentris ī
lecto emisit. deinde eū ī interiorē lectuꝫ
caput subducere iussit. Quo facto cuꝫ ille
fetore motus caput q̃ statim exerens cre
pitū uentris edidisti: ut uideor dixisset.
Tū goēlla solue numos: nā recte diuina
sti inquit.

160. **A** Lteri quoq; ut diuinator fieret optā
ti unica iqt pillula te diuinū rēddā
assentienti pillulā ex stēcore cōfectā ī os
p̃t̃ebuit ille p̃e fetore uomitans stercus
inquit sapit qd' dedisti: Tū gonella uerū
illū diuinasse affirmavit & pretiuꝫ diui

nationis poposcit.

161 **N**otariusqđá florētinus q̄ paz̄ quēf
tu arte sua faciebat excogitata aliqd
lucrādi uersucia:adolescētem quēdā adiit
petens nūqd ei satisfactū eēt d' qngētis
floreis qui oliz p̄ quēdam iā defūctū mu
tui cā debebant. Insci⁹ ille rogauit ad de
bitū in oībus p̄ris esse. Nōrius id instro
a se fco asserēs iuuenē ppulit ut numis
redēpto instro apd' p̄tore debitū pete
ret. Citatus filius ei⁹ q̄ debitor dicebatur
negauit parentē unq̄ mutuo qcq̄ ab alio
sūpsisse cū nihil de ea re ut mos ē merca
toribus libris cōstat & statiq; ad notariuz
p̄fectus ut s̄m hoīez arguere coepit qđ
nūq̄ esset actū scripsiss̄ & tū notari⁹ nes
cis iquit fili tēporis illius acta cū nō dū
nat⁹ esses pater qđē tu⁹ eā sūmā mutuo
sūpsit s; post paucos restituit mēses. ei⁹
rei cōtractū finis fec̄ quo liberatus ē p̄r.
Ille pecuīa data istīm redemit: & ea mo
lestia p̄ducto fine liberatus est Itaq; ab
utroq; numos bella fraude corasit.

162 **I**n piceno oppidū ē hesus noīe. In
co moāchus qđaz q̄ lupus uocabat̄

amabat uirgiem adoleſcētiorē cui cū m^p
tis uerbis coitū ſuaſiſſ&. Illa tandē pre
cibus aſſenſit ſed cū uerita eēt ne nimio
dolore tranſfoderet̃ paulumq; hēſitat&:
moāchus tabulā lignēā p cui⁹ foramē te
lū emitteret̃ iter mediū ſe poituz dixit
de hinc tabula abiegina quę ptenuis eāt
quęſita & paululū pforata ad puellā clan
culuz adiit miſſoq; p foramē priapo q ad
huc dormiebat tū puellā deoſculari ſua
uiter coepiſſ& ſblatis uestibus cibū cōcu
pitū quęſibat uirga uero ſuauiſſe oris &
inferioris partis tactu expgeſacta coepit
admodū & ppter mēſurā foramis tume
ſcere adeo ut ualde ſtrictē teneret̃. reſ ita
ī arcto erat ut nec īgredi neq; egredi abſ
q; magno dolore poſſ&. uerſa ī dolorē uo
luptate clamare & gemere moāchus coe
pit nimio uexatus cruciatu. Exterrita pu
ella cū oſculo ſolari hoīez uellet & rē op
tatā pficere: In doloris leuamē tormētuz
augebat: nā cū ex ea re uirga tumētōr fie
ret arctius torquebatur. Cruciebat̃ miſē
petens aquā frigidā quo abluto telo tuōr
ille reſideret uirgo que domesticos time

ret: aqua prebere non audebat. Tandem hominis
dolore clamoreque pacto aqua advenit ea per
fusa igne ut ea parte que tabule inserta erat
paulum tuorum abiret. moachus cum iam strepitum
quendam domi fieri presenset abeundi cupi-
tus e tabula membrorum eduxit minori in parte de-
coratum & cum medicum morbo quassisset fa-
bula palam facta est. Si ceteris tantum sua vi-
tia constaret fieret continentiores.

163. II Nsera his nostris confabulationibus rem
horredam nefandamque in nullis atea
scriptis auditam quam ego quoque fabulosa mihi
existebam quoad literis cuiusdam regni secre-
tarii certior factus sum. vix esse quod fereba-
tur sententia periculosa litterarum his ferme verbis ex-
plicabat rem nostro sile accidisse prope ne-
apolim decem milibus passuum. In montibus
summe quod est castre eo loco situm puer lom-
bardus octo annorum ad pretorium ductus qui
iam duos infantulos trium annorum comederat
Seducebat eos blanditiis ispelucam quandam
atque ibi suspensos in frustra periebat primum
crudas & recenti cedere carnes edens primum igitur
coctas fassus est alios comedisse idque se agere
quonia sapidiore reliquis carnibus videretur

sepe denique comestum si possit & Cum dubita-
ret isaia ne hoc faceret consulte ad cetera
rodit ut feritate non demere iam scilicet constaret
164. **E**ques podagrosus cuius nomen hono-
ris cum reticentibus habebat uxorem quae in dis-
pensatore domini oculos coniecerat. Id uero cum esset
per spectum die festo cum silasset se foras itu-
rum in cubiculo inscia uxore latuit Illa eue-
stigio uix ab esse rata dispensatore clancu-
lū accersito uolo inquit post primi congressus
uerba ut ludum aliquem inter nos ineamus. cum
ille anueret. simulemus ait mulier inter
nos bellum esse & pacem postea faciemus: alie-
ro modum querente luotemur pax inquit &
cum me ad terram prostraueris telum inferas in
meum uulnus: tuncque mutuis oculis pacem con-
stituemus placuit illi cum se pacem audisset
laudari ab omnibus pax tam suauis futura. cum
uero recubantes ad pacem se pararet tum
uir elatebra egrediens. Ceterum ego diebus me-
is paces perfeci hanc unam tantum dirimam propter
consuetudinem meam.

165. **Q**uidam ciuis noster qui se castum summeque
religiosis uix uideri uolebat semel
deprehensus est castitatem predicans in id facinus

laberet. Tū alter o ho iquit nō ppter lu-
xuriā ut forsan putas sed ad domādā ma-
cerandiq; hanc miserā carnē. hoc ego ita
ut isti pessimi hipocrite qbus oīa cōple-
ta sūt faciūt qui sēp eoz ābitōz & scelera
sū aliquo bonōsto uelamēto cōtegi uolūt

166 Aupculus qdam qui nauicla trans-
portādis hoibus uictū querebat cū
neiez uno die transuexisset seroq; domū
moest⁹ rediret apparuit longe qdā clami-
tans ut ueheret. Ille lucellū sperans: cu-
rediisset & letus hoiez traduxit & cū pe-
cuniā peteret ille enixe iurās nullos sibi
numos ad eē se sapiām illi p numis da-
turū pollicet. nam familia mea esuriēs
sapiā pro cibo pasci pōt. hoc solo alter ti-
bi satisfacere possū ille subiratus petens
que nā hec eēt sapiā. ut nūq ait qpiā tras-
portes decetero nisi pri⁹ pecuniā recepta.
Tū ut nūquāz dicas uxori cuiq; mai⁹ gei-
tale mēbz q tibi iēē. his auditis moest⁹
domū rediit uxor & qd questus feciss⁹
ad emēdū panē cū pcunctat: uir p lucro
se sapiāz portasse affirmavit rēq; narrans
ordine traditā sapiām. refert. mlier cū ad

genitale aurē erexiss; nūqd mi uir omēs
una mēsurā estis. Vab inqt magna est ī
ter nos differētia nā sacerdos n̄r dimidio
nos omnes excedit & brachium extēdēs
mensuraz descripsit. Illa statī in sacerdo
te accensa nūq̄ destitit quoad an uir uey
dixiss; q̄ p̄mū experiret̄. Ita sapia īstul
titiā uersa docuit reticenda nobis esse
que s̄ nocitura.

167/M Ediolanēsis qdā siue stult⁹ siue hy
pocrita siue obliuiosus cuz libelluz
qdā p̄ grādem suoz erratoz scripsisset
p̄fectus ē semel ad uirū doctissimū Inq;
ea re pitū antoniū rādanēsez mediolanē
sem ex ordine mīoz ut ei peccata sua cō
fiteret̄ libelloq; p̄recto rogauit ut eū le
geret q̄ cōtineret cōfessionē suam. uir sci
tus & prudēs q̄ eam lectionē p̄imi tēpo
ris esse uideret stultitia hoīs cognita pau
cis illū uerbis īterrogās. ab oībus te īqt
que ī hāc cōtinēt̄ absoluo. Tū alter quaz
ei penitētiā īiūgeret rogauit ut p̄ mēse
hūc īquit libellū tuū genibus nudis sep
ties in die legas cū id posse fieri negat &
p̄stitit cōfessor ī snia. Ita fatui uēbositas

faceto responso concussa est.

168 **D**Esponsauerat uxorem qdam haud
satis firma ualitudie & mīme opu
lentus. accersitus est ad coenaz ab uxoris
parentibus duxit secū aīcū quēdā rogās ut
semp uerbis augeret ea que ase dīrentur
laudāre sotiō tunicā qua uestitus erat se a
liam mltō pulchriorez gener hēre dixit.
Tū sotiū prēter eā alterā & īquit duplo
pretōsiorē illa esse affirmauit Rogāte &
quis possessiones hēret se prēdiū extra
oppidū possidere ait q uictū suppedita
ret. nō memīsti inquit sotiū & alterius
prēdiū quod illo multo ē elegātius exquo
mltos numos cōtrahis deniq; ad singula
que ab illo iactabāt sotiū duplū confere
bat. Cū uero paz quid ederet socerq; hor
tareť ad cibū nō bñ me inquit ille estate
hēo hic sotiū ut solitā iactātiā seruar &
plus mltō q̄ dicat ē īqt nā estate male se
habet & mltō peiū hyeme. his uerbis cū
risissent omnes leuissī hoīs iactanciā ad
fabulā laude quesita debitū stulticie prē
mium tulit.

169. **S**ubigebat ab adultero mulier senē
sis hic cum post coitū in eius cōtu
meliā dixiss& se nūq̃ alia3 latiorē uulua3
repiisse illa existians id sibi laudi eē. Ex
grā tua hoc iquit dicis. nō meo merito u
tinā mihi ea quā profers adeēt copia: na3
multo p̃pterea me nobiliore & maiore3
g̃stimandam putarem.

170. **D**octus mediolanēsis indoctus atq;
insulsus hoīez q̃ ad capiēdas aves
cū noctua p̃ficisceret: Rogauit ut sequi
uidere cupiebat ad capturā auīū sotiū su
um secuz duceret anuit auceps & hoīem
frondib9 cōtextū iuxta noctuā statuit: ea
condicōne ne uerbū facer&: ne aves t̃re
rent. Cū auiculę plures cōuenissēt stul
tus ille euestigio clamauit maternis uer
bis auiculas mltas adeē cito contraheret
Ille audita uoce fugerūt icrepatus acriter
ab aucupe silētiū polliceſ Aues cū iterū
uenissēt euestigio stult9 uerbis latinis a
ues p̃m̃te sūt inqt quę ab eo latine exi
stimans dicerent aues mīme intellectu
ras. Rursus fugientibus auib9 cū aucu
pis captura frustraretur hoīez acerrīe q̃

locutus esset increpauit tū ille nūquid la-
tine inquit erat aues. Existimauit doctō
ille non ad sonū sed ad sensū uerboꝝ tā
q̃ ase intellectū aues aufugere.

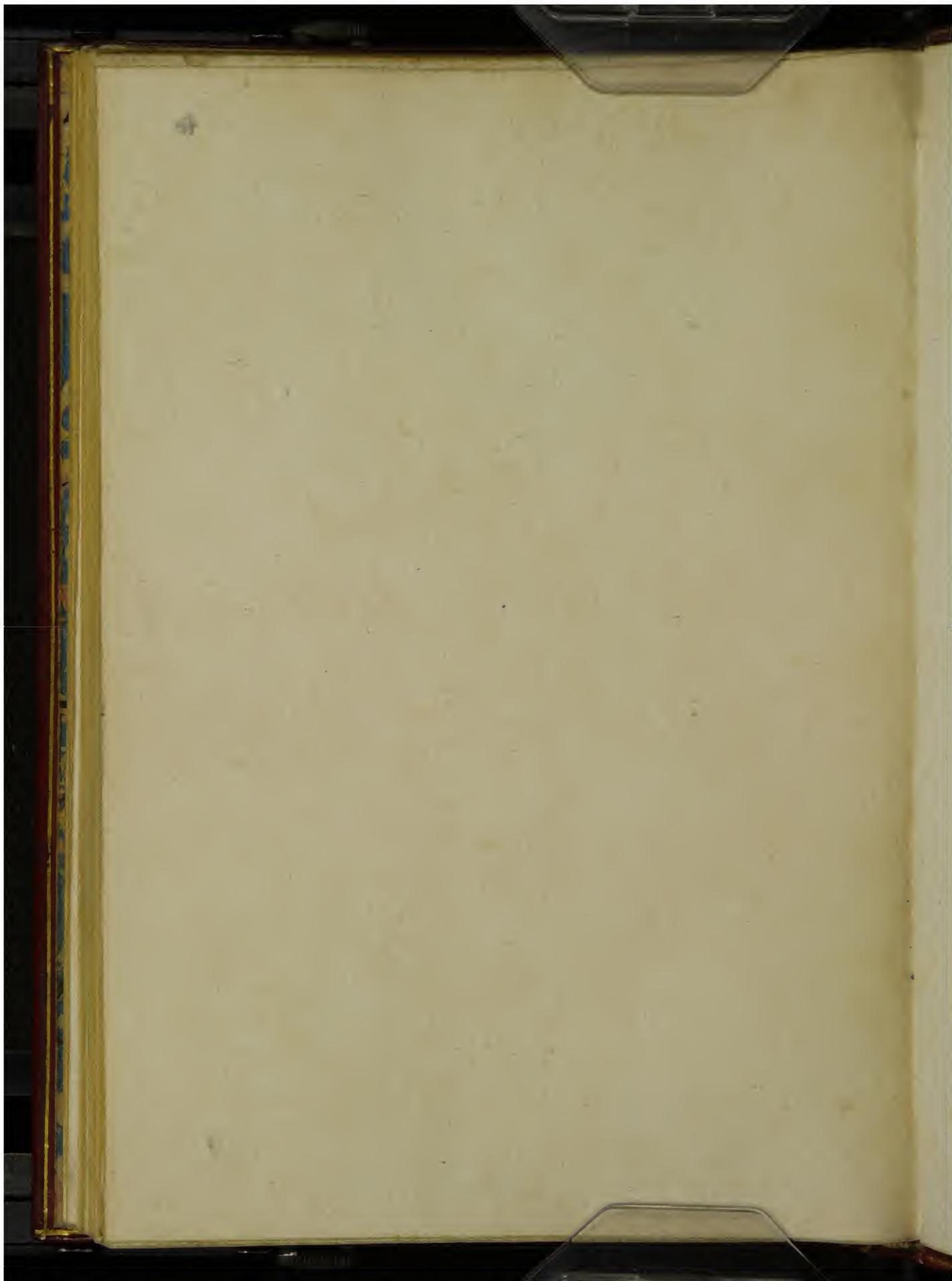
171. **P**Asqnus Senēsis uir dicax & iocos⁹
mutato statu ciuitatis cuz. exul a pa-
tria ferrariam se cōtuliss⁹. Accessit
ad eū uisendi grā ciuis quidam senensis
haud magni uir p̃tii q̃ ex ueneciis senas
rediebat. comiter apasquino acceptus.
Cū interloq̃ndū suā illam opaz ille si qd
in eius grām agere poss⁹ senis pollicet̃
& aliquid se posse ad iactātiāz oñdens s̃b-
deret. Ego sū de corpore p̃sentis stat⁹.
Tum pasqnus utinā cito crepet id corp⁹
Inquit ut tu tuiq; similes ex eo q̃ primū
egrediāt̃ facete iactantiā hoīs castigauit.

Expliciunt facecie Pogii florētini uiri
eloquētissimi. Impresse ferrarie die q̃nto
augusti.

.M. CCCC. LXXI.

▲▲▲▲▲▲▲▲
1868119 A
▼▼▼▼▼▼▼▼

a. c. Jan. 15th 1790.

Temp temp 14th 1934.

